

DE IMPACT VAN DE COVID-19-PANDEMIE OP DE WERKLOOSHEID: EERSTE RESULTATEN

DOOR | **CHLOE LOYEN***, **NATHALIE NUYTS*** en **MICHEL SEGAERT****

*Stafmedewerker, Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening

**Adjunct van de directeur, Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening

De COVID-19-pandemie heeft de Belgische samenleving en economie sterk getroffen. De zogenaamde *lockdown-light* – ingevoerd vanaf 14 maart 2020 – zorgde ervoor dat alle niet-essentiële bedrijven die noch thuiswerk noch social distancing konden toepassen, verplicht het werk moesten neerleggen. Enkel bedrijven uit essentiële sectoren konden open blijven, ook als het houden van voldoende afstand tussen de werknemers niet altijd kon worden gegarandeerd. Werknemers die omwille van die maatregelen niet langer hun werk konden uitoefenen, konden beroep doen op de tijdelijke werkloosheid. Zeven weken na het ingaan van de ‘lockdown-light’ zijn in België de eerste versoepelingsmaatregelen van start gegaan. Stapsgewijs konden zo binnen België de economische activiteiten terug opstarten. Door de lockdown-light en vergelijkbare maatregelen in andere landen in Europa en de wereld werd in België de economische activiteit echter sterk verstoord, waardoor ook de gevolgen voor de tijdelijke en de volledige werkloosheid nog een langere tijd zichtbaar kunnen blijven.

Hoewel de gezondheidscrisis op het moment van redactie van deze studie nog niet voorbij is en er nog steeds maatregelen gelden ter preventie van de ‘tweede golf’, kunnen toch al een aantal eerste resultaten van de gevolgen van de COVID-19-pandemie op de werkloosheid in België worden voorgelegd. Tijdens de eerste maanden van de economische crisis door de COVID-19-pandemie (verder in de tekst aangeduid als coronacrisis) tekende er zich in april 2020 een piek af van meer dan één miljoen tijdelijk werklozen. De tijdelijke werkloosheid is algemeen gevoeliger voor economische schommelingen en schokken dan de volledige werkloosheid, waartegenover ze een bufferfunctie vervult. Tijdens deze eerste maanden van de COVID-19-pandemie fungeerde het stelsel van de tijdelijke werkloosheid echter ook als instrument om de economische impact voor ondernemingen te verzachten en de koopkracht van de werknemers op peil te houden. In deze bijdrage bekijken we in detail de cijfers voor tijdelijke en volledige werkloosheid en brengen daarbij in kaart in hoeverre de tijdelijke werkloosheid stand houdt als buffer voor de volledige werkloosheid. Daarna wordt de impact van de huidige coronacrisis vergeleken met die van de vorige grote economische crisis in België – de bankencrisis van 2008. Alvorens over te gaan naar de cijfers wordt er in de eerst volgende twee paragrafen respectievelijk een overzicht gegeven van de tijdens de coronacrisis genomen beleidsmaatregelen die betrekking hebben op de tijdelijke en volledige werkloosheid en wordt de werkwijze van deze bijdrage beschreven.

1. TIJDELIJKE REGLEMENTAIRE WIJZIGINGEN OMWILLE VAN DE COVID-19-PANDEMIE

Toen in februari 2020 het COVID-19-virus zich had verspreid van China naar andere Aziatische landen maar ook naar enkele Europese landen en de VS, had dit al zekere gevolgen voor Belgische bedrijven: vluchten werden geschrapt, internationale bedrijven en winkels sloten en bepaalde gebieden werden in quarantaine geplaatst. Hierdoor ontstonden problemen met het toeleveren en leveren van goederen en diensten, alsook met het uitvallen van werknemers door ziekte of quarantaine. Om de Belgische ondernemingen te helpen werd er op 6 februari 2020 reeds beslist om het coronavirus te aanvaarden als grond voor tijdelijke werkloosheid. Meer dan een maand later, toen het coronavirus zich sterk had verspreid in België en de lockdown-light werd ingevoerd, werd het echter voor vele werknemers onmogelijk om nog aan het werk te blijven. Om het hoofd te bieden aan deze uitzonderlijke en urgente situatie, die een nooit eerder geziene instroom van tijdelijk werklozen met zich meebracht, volgden er een aantal tijdelijke aanpassingen aan de reglementering voor tijdelijke en volledige werkloosheid. Voor een goed begrip van de komende analyse, worden de belangrijkste aanpassingen hieronder beknopt beschreven.

1.1. MAATREGELEN BETREFFENDE DE TIJDELIJKE WERKLOOSHEID GENOMEN IN HET KADER VAN DE CORONACRISIS

Sinds 13 maart 2020 is er in het stelsel van de tijdelijke werkloosheid een soepelere toepassing van het begrip “overmacht” ingevoerd: alle situaties van tijdelijke werkloosheid die te wijten zijn aan het coronavirus, worden beschouwd als tijdelijke werkloosheid wegens overmacht, ook indien er bijvoorbeeld toch nog op bepaalde dagen kan worden gewerkt of nog een deel van het personeel thuis kan werken.

Algemeen staat het systeem van tijdelijke werkloosheid open voor arbeiders en bedienden die verbonden zijn door een arbeidsovereenkomst in de privé-, de openbare en de non-profitsector en contractuele medewerkers binnen een onderwijsinstelling. Tijdelijke werknemers zoals uitzendkrachten hebben enkel recht op een uitkering voor tijdelijke werkloosheid tijdens de duur van hun uitzendarbeidsovereenkomst. Vrije beroepen, zelfstandigen, studenten, statutaire ambtenaren, gelegenhedswerkers, flexi-jobwerknemers zonder schriftelijk arbeidscontract en seizoensarbeiders kunnen geen aanspraak maken op het systeem van tijdelijke werkloosheid. Het systeem van tijdelijke werkloosheid omwille van overmacht door het coronavirus werd tijdelijk toegankelijk gemaakt voor mensen die tewerkgesteld worden met dienstencheques. Ook artiesten en andere tijdelijke werknemers die tewerkgesteld zouden worden op een geannuleerd evenement en die over een schriftelijke formele belofte van een arbeidsovereenkomst beschikken, kunnen in principe tijdelijk werkloos worden voor de duur van de arbeidsovereenkomst.

Daarnaast is er een vereenvoudigde procedure voor de aanvraag en de betaling van de uitkering voor tijdelijke werkloosheid omwille van de coronacrisis ingevoerd, om de grote aantallen tijdelijk werklozen tijdig een werkloosheidsuitkering uit te betalen. De uitkeringen zelf zijn verhoogd tot 70% van het gemiddelde (tot 2.754,76 EUR per maand begrensde) brutodagloon van de betrokken werknemer en een supplement van 5,63 EUR per dag tijdelijke werkloosheid. De tijdelijk werklozen zijn ook tijdelijk vrijgesteld van het invullen van controlekaarten.

Ten slotte zijn er afwijkende regels ingevoerd inzake het uitoefenen van activiteiten tijdens de periode van tijdelijke werkloosheid, zoals vrijwilligerswerk en tewerkstelling. De belangrijkste aanpassing daarbij is dat inkomsten uit tewerkstelling in een vitale sector (dit is de land-, tuin-, en bosbouw) deels gecumuleerd mogen worden met een uitkering voor tijdelijke werkloosheid (75%).

1.2. MAATREGELEN BETREFFENDE DE VOLLEDIGE WERKLOOSHEID GENOMEN IN HET KADER VAN DE CORONACRISIS

In het stelsel van de volledige werkloosheid werd de degressiviteit van de uitkeringen tijdelijk opgeschort: het bedrag van de uitkering werd voor vijf maanden gefixeerd en de vergoedingsperiode met eenzelfde termijn verlengd. Voor werknemers die instromen in de werkloosheid wordt er, indien van toepassing, geen rekening gehouden met de tijdelijke werkloosheid omwille van de coronacrisis tot en met juni. Met andere woorden, de tijdelijke werkloosheid omwille van de coronacrisis wordt aanzien als een aan tewerkstelling gelijkgestelde periode. De indieningstermijn voor de verplichte inschrijving als werkzoekende bij een uitkeringsaanvraag als volledig werkloze of als deeltijds werknemer die aanspraak maakt op de inkomensgarantie-uitkering, loopt niet gedurende de periode van 1 maart 2020 tot en met 30 juni 2020.

Betreffende de beroepsinschakelingstijd werd de periode voor het ontvangen van een inschakelingsuitkering verlengd met vijf maanden en werden bepaalde voorwaarden en termijnen tijdelijk aangepast.

Ten slotte werden er ook aanpassingen uitgevoerd voor de personen met een artiestenstatuut. Het betreft voornamelijk versoepelingen van de toelaatbaarheidsvoorwaarden, waarbij de periode tussen 13 maart 2020 en 31 december 2020 niet als referentieperiode in rekening wordt gebracht om het aantal geleverde prestaties te bepalen die als voorwaarde dienen om het recht op een werkloosheidsuitkering te openen.

2. WERKWIJZE

Deze bijdrage maakt gebruik van de gegevens uit de administratieve database van de Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening (RVA) betreffende de betalingen van werkloosheidsuitkeringen. Alle betalingen die de uitbetalingsinstellingen hebben verricht tot en met 10 juli 2020 maken deel uit van de dataset, beschikbaar op het moment van het opstellen van deze bijdrage. Als gevolg van de vereenvoudigde procedures bij de tijdelijke werkloosheid, ingevoerd om zo snel mogelijk de betalingen te kunnen uitvoeren in deze context van ongeziene aantallen nieuwe dossiers, beschikt de RVA voor een groot aantal dossiers met betrekking tot dit stelsel tijdelijk nog niet over alle statistisch relevante informatie. Zo zijn de gegevens voor de periode van de coronacrisis beperkt tot de reden overmacht omwille van corona (gegevens over de overige redenen tijdelijke werkloosheid zijn voorlopig niet beschikbaar) en bevatten ook niet de postcode van de werknemer (enkel de postcode van de maatschappelijke zetel van de organisatie waar men werkt). Er is dus gedurende de coronacrisis een voorlopige reeksbreuk tussen de gegevens tijdelijke werkloosheid t.o.v. de voorafgaande gegevens.

De cijfers worden opgesplitst per refertemaand. Uitkeringen voor een bepaalde refertemaand zijn niet altijd in de maand in kwestie uitbetaald, maar kunnen ook in latere (indienings)maanden uitgekeerd worden. Statistisch gezien wordt een indieningsmaand (dit is de maand waarin een betaling wordt uitgevoerd) afgesloten op de 10de kalenderdag van de volgende maand. Alle betalingen die na die dag worden gemaakt, behoren tot de volgende indieningsmaand. De recentste refertemaanden zijn op dat moment nog niet volledig, omdat er ook na die eerste indieningsmaand nog betalingen gebeuren voor de refertemaand in kwestie. Op basis van de jongste informatie die we ter beschikking hebben zijn, wat betreft de tijdelijke werkloosheid omwille van de coronacrisis, alleen de gegevens voor maart reeds volledig, terwijl die van april en mei worden verwacht slechts met nog enkele percenten te stijgen. Voor de refertemaand juni valt zeker nog een stijging van rond de 9% te verwachten eens de gegevens worden vervolledigd met de betalingen verricht in de periode van juli t.e.m. september. Voor de volledige werkloosheid is er geen projectie van verwachte cijfers. Als we echter kijken naar de laatste 12 refertemaanden die statistisch zijn afgesloten (m.a.w. na vier indieningsmaanden), dan zien we voor de periode van april 2019 tot en met maart 2020 dat gemiddeld 85% van de betalingen in de eerste indieningsmaand is uitgevoerd en 96% in de eerste twee indienmaanden. Indien die verhoudingen ook voor de komende maanden als representatief kunnen worden beschouwd, valt te verwachten dat het aantal betalingen voor volledige werkloosheid voor de refertemaand juni 2020 nog zal stijgen met ongeveer 12 tot 17%.

De cijfers voor de werkzoekende uitkeringsgerechtigde volledige werklozen (UVW-WZ) worden uitgedrukt in fysieke eenheden (dit is het aantal verrichte betalingen, wat enigszins afwijkt van het aantal verschillende personen die een betaling ontvingen), de standaardeenheid voor de RVA-betalstatistieken. Voor de tijdelijke werkloosheid wijken we hiervan af voor de periode van de coronacrisis omwille van de bovengenoemde databeperkingen. Hierdoor zullen alle cijfers betreffende tijdelijke werkloosheid in verschillende personen worden uitgedrukt. Personen die in meerdere refertemaanden aanwezig zijn, worden in elk van die refertemaanden geteld. Om de totale stock van getroffen werknemers te onderzoeken, bevat deze bijdrage daarentegen ook een aantal analyses op unieke personen, waarbij elk persoon slechts één keer wordt geteld, ongeacht het aantal refertemaanden waarin hij in de tijdelijke werkloosheid verbleef.

De in- en uitstroom voor zowel de tijdelijke als de volledige werkloosheid wordt in personen uitgedrukt. De in- en uitstroom wordt op maandelijks basis berekend. Iemand stroomt in als deze in de refertemaand X een betaling kreeg maar er geen betaling werd uitgevoerd voor de maand X-1. Analoog stroomt iemand uit in refertemaand X als deze persoon in refertemaand X-1 een betaling kreeg maar er geen betaling volgt in X.

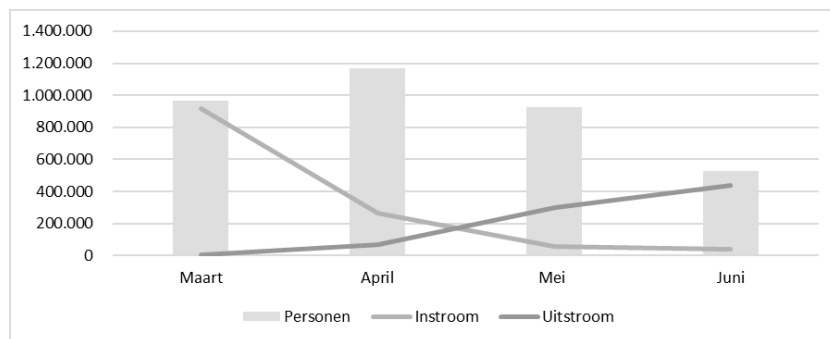
3. TIJDELIJKE WERKLOOSHEID OMWILLE VAN OVERMACHT DOOR DE CORONAPANDEMIE

Dit deel geeft de cijfers over de tijdelijke werkloosheid in de periode van de coronapandemie. In februari 2020 – de eerste maand waarin er tijdelijke werkloosheid kan worden opgenomen met corona als reden – is de impact van de pandemie op de Belgische economie nog beperkt. De tijdelijke werkloosheid daalt in die maand met

3% op jaarbasis, wat geheel te wijten is aan het relatief zachte weer in februari 2020 t.o.v. die maand in het voorgaande jaar. Er is slechts een relatief kleine stijging in het aantal vergoede dagen voor tijdelijke werkloosheid omwille van economische redenen en overmacht (respectievelijk +3% en +9% op jaarbasis). Deze stijging is naar alle waarschijnlijkheid reeds deels te verklaren door de coronacrisis. Voor deze maand hebben we echter geen nader gedetailleerde data die de tijdelijke werkloosheid omwille van het coronavirus kan onderscheiden. Die data zijn wel beschikbaar vanaf maart 2020.

In maart, de maand waarin de lockdown-light van start gaat en die het begin inluidt van de coronacrisis, zijn er 967.438 personen in de tijdelijke werkloosheid omwille van overmacht door het coronavirus, waarvan slechts een kleine fractie (5%) reeds in februari tijdelijk werkloos¹ was (Grafiek 1). Het aantal personen piekt in april met 1.167.464 personen. In deze maand stromen er 266.046 personen in, terwijl er slechts een kleine uitstroom merkbaar is (66.020 personen). In mei keert de tendens: de uitstroom neemt toe tot 301.307 personen terwijl de instroom naar 57.512 personen zakt. In deze maand krijgen nog 923.669 personen een uitkering voor tijdelijke werkloosheid omwille van overmacht door het coronavirus.² In juni daalt het aantal personen in tijdelijke werkloosheid aanzienlijk, maar ligt het aantal nog altijd historisch hoog met 529.469. De daling is te danken aan een hoge uitstroom (436.111 personen) en een lage instroom (41.911 personen). Over de vier maanden zijn er in totaal 1.294.960 unieke personen vergoed voor tijdelijke werkloosheid omwille van overmacht door het coronavirus.

GRAFIEK 1: TIJDELIJKE WERKLOOSHEID OMWILLE VAN OVERMAGT DOOR HET CORONAVIRUS

Gemiddeld kregen de tijdelijk werklozen in maart 8,9 dagen uitgekeerd. In april stijgt dit tot 15,8 dagen. Daarna daalt het aantal dagen tot 10,9 voor mei en 9,4 voor juni. Grafiek 2 verdeelt het aantal personen met een uitkering naar het aantal vergoede dagen per referentemaand. In maart worden de meeste personen vergoed voor 7 tot 12 dagen (47%) en minder dan 7 dagen (33%). De lagere proportie 13-26 dagen

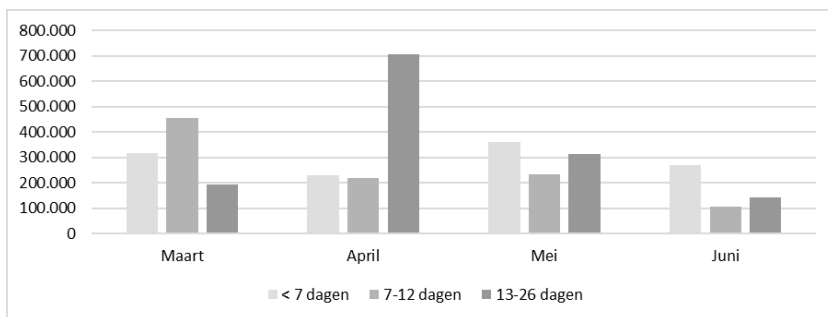
(1) In andere stelsels van de tijdelijke werkloosheid dan 'overmacht wegens Covid-19'.

(2) Volgens de laatste informatie verwachten we dat de betalingen voor de referentemaand mei nog verder zullen toenemen tot 930.000 personen en voor juni tot 579.000 personen.

(20%) is deels te verklaren doordat de lockdown pas in het midden van de maand werd ingevoerd. In april krijgt een meerderheid 13 tot 26 dagen vergoed (61%). In mei, wanneer de lockdown-maatregelen worden versoepeld zien we een grote terugval van het aantal personen met 13 tot 26 vergoede dagen (34%). Veertig procent van de personen krijgt in mei minder dan 7 dagen vergoed en 26% 7 tot 12 dagen. Ten slotte krijgt in juni 52% van de tijdelijk werklozen minder dan 7 dagen uitkering. 21% van de personen ontvangt 7 tot en met 12 dagen uitkering en 28% van de tijdelijk werklozen krijgt 13 tot 26 dagen uitkering.

Het feit dat diverse bedrijven werden geconfronteerd met een verplichte sluiting, zorgt ervoor dat er veel personen waren die gedurende de weken van de lockdown-light (bijna) voltijds in de tijdelijke werkloosheid zaten. Dit verschilt sterk van de gebruikelijke aard van de tijdelijke werkloosheid, waar personen met een volledige maand tijdelijke werkloosheid veel zeldzamer zijn. In mei, met het versoepelen van de maatregelen, merken we niet enkel een verhoogde uitstroom maar ook een daling van het aantal vergoede dagen tijdelijke werkloosheid per persoon. Behalve dat er algemeen meer openingen werden toegestaan, waren er ook steeds meer bedrijven die de nodige aanpassingen konden voorzien om de hygiënische voorschriften te respecteren. Er blijven echter bedrijven die onder de versoepelde maatregelen nog steeds niet konden of mochten opengaan, waardoor het aandeel personen met 13 of meer dagen tijdelijke werkloosheid alsook het algemeen gemiddeld aantal dagen per maand hoog blijft in mei en juni.

GRAFIEK 2: TIJDELIJKE WERKLOOSHEID OMWILLE VAN OVERMAGT DOOR HET CORONAVIRUS NAAR AANTAL VERGOEDE DAGEN PER REFERENTEMAAND

In de volgende secties bekijken we deze evolutie meer in detail door de sectorale verdeling van de tijdelijk werklozen in beschouwing te nemen en analyseren we enkele profielkenmerken van de tijdelijk werklozen.

3.1. TIJDELIJKE WERKLOOSHEID PER SECTOR

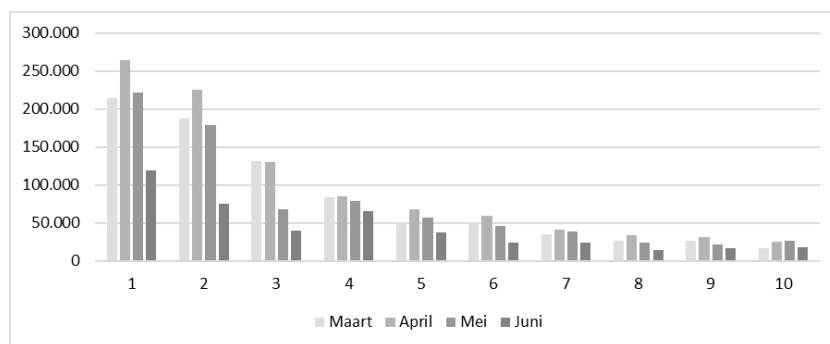
Grafiek 3 toont de tien sectoren met het grootste aantal personen in tijdelijke werkloosheid. De sector 'Dienstverlening aan ondernemingen en verhuur van goederen' is wat aantal personen in tijdelijke werkloosheid betreft, de grootste sector, gevolgd door 'Groothandel, recuperatie, tussenpersonen in de handel en kleinhandel' en de 'Bouwnijverheid'. 'Maaltijden-, dranken- en logiesverstrekkende bedrijven' staan

op de vierde plaats. De grootste tien sectoren samen omvatten 83% van de personen in tijdelijke werkloosheid omwille van corona, in de periode van maart tot en met juni. De andere 17% is verdeeld over 33 andere sectoren. Gedetailleerde informatie over alle 43 sectoren is terug te vinden in Bijlage.

Opvallend is dat voor de bouwnijverheid het aantal personen al sinds april daalt, terwijl het algemene aantal tijdelijk werklozen net piekt in april. Slechts enkele andere kleinere sectoren volgen ditzelfde patroon: ‘Landbouw en jacht’ (2.138 tijdelijk werklozen in maart), ‘Diamantbedrijf’ (410 tijdelijk werklozen in maart), en ‘Bosbouw en bosontginning’ (228 tijdelijk werklozen in maart). ‘Voedingsmiddelenindustrie/ Drankbereiding’ daarentegen piekt in mei (25.980 tijdelijk werklozen in mei), net zoals de ‘Papier- en papierwarenindustrie’ (4.146 tijdelijk werklozen in mei). Alle andere sectoren hebben het hoogste aantal tijdelijk werklozen in april.

De sectoren worden dus niet gelijk getroffen door de coronacrisis. In sommige sectoren – zoals de bouwsector, de landbouw en de diamant – is het makkelijker om aan de hygiënische voorschriften te voldoen, doordat ze bijvoorbeeld veel in de buitenlucht werken of omdat werknemers al mondklappers dragen door de aard van hun werk. Deze sectoren hebben sneller kunnen heropstarten, hoewel er ook in deze sectoren nog altijd werknemers in tijdelijke werkloosheid blijven. Voor de sectoren die later piekten, lijkt het vooral te gaan om sectoren die leveren aan de in eerste lijn zwaar getroffen sectoren.

GRAFIEK 3: TIEN SECTOREN MET GROOTSTE AANTAL TIJDELIJK WERKLOZEN OMWILLE VAN OVERMAGT DOOR HET CORONAVIRUS, PER REFERENTEMAAND

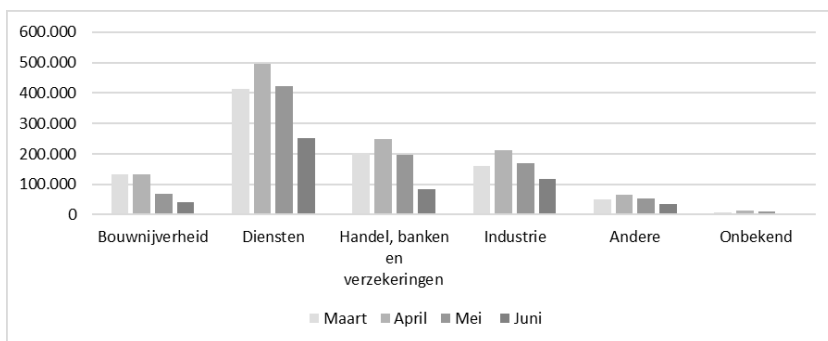

- 1 Dienstverlening aan ondernemingen/Verhuur van goederen
- 2 Groothandel/Recuperatie/Tussenpersonen in de handel/Kleinhandel
- 3 Bouwnijverheid
- 4 Maaltijden-, dranken- en logiesverstreckende bedrijven
- 5 Vervoer en verkeer
- 6 Overige maatschappelijke dienstverlenende instellingen
- 7 Overige diensten
- 8 Vervaardiging van producten uit metaal
- 9 Automobiellbouw/Fabricage van auto-onderdelen/Transportmiddelenfabrieken
- 10 Voedingsmiddelenindustrie/Drankbereiding

In wat volgt worden de sectoren niet meer individueel geanalyseerd, maar worden ze gegroepeerd naar vijf grotere clusters: ‘Bouwnijverheid’, ‘Diensten’, ‘Handel, banken en verzekeringen’, ‘Industrie’ en ‘Andere’. Daarnaast is er nog de mogelijkheid dat er voorlopig geen gegevens beschikbaar zijn betreffende de sector waartoe een tijdelijk werkloze behoort, waardoor er ook een kleine groep bij ‘onbekend’ werd ingedeeld. Grafiek 4 toont de verdeling van het aantal personen in de tijdelijke werkloosheid omwille van overmacht door het coronavirus per sector, waarbij de sectoren gegroepeerd zijn naar de beschreven vijf groepen. De dienstensector is veruit de grootste groep in elk van de maanden. De daling van het aantal tijdelijk werklozen in juni, die in alle sectoren merkbaar is, is minder groot voor de industriële sectoren waar het in bepaalde gevallen vaak moeilijk blijft om aan de hygiënische voorwaarden te voldoen.

De subsectoren binnen de dienstensector met het grootste aantal tijdelijk werklozen zijn: ‘Dienstverlening aan ondernemingen en verhuur van goederen’ (52% van het totale aantal tijdelijk werklozen in de dienstensector) en ‘Maaltijden-, dranken- en logiesverstrekkende bedrijven’ (20%). De sector ‘Handel, banken en verzekeringen’ bestaat voor 90% uit tijdelijk werklozen van de subsector ‘Groothandel, recuperatie, tussenpersonen in de handel en kleinhandel’. De sector ‘Industrie’ omvat vele kleinere subsectoren waarvan ‘Automobielfbouw/Fabricage van auto-onderdelen/Transportmiddelenfabrieken’, ‘Vervaardiging van producten uit metaal’ en ‘Voedingsmiddelenindustrie/Drankbereiding’ het grootste aantal tijdelijk werklozen tellen met respectievelijk 15%, 15% en 13% van het totale aantal tijdelijk werklozen binnen de industrie. De sector ‘Andere’ ten slotte bestaat voor 94% uit tijdelijk werklozen uit de subsector ‘Vervoer en verkeer’. In Bijlage kan verdere informatie gevonden worden over welke subsectoren tot welke sectoren behoren.

GRAFIEK 4: AANTAL PERSONEN IN TIJDELIJKE WERKLOOSHEID OMWILLE VAN OVERMACHT DOOR HET CORONAVIRUS, PER SECTOR NAAR REFERTEMAAND

De sectoreigen dynamieken komen verder tot uiting in de in-en uitstroom. Grafiek 5 toont de instroom als proportie van de tijdelijk werklozen in die maand en Grafiek 6 de uitstroom als proportie van de tijdelijk werklozen in de maand waarin de laatste betaling plaatsvond.

De bouwsector kent zijn hoogste instroom in maart, met 85% van het totale aantal tijdelijk werklozen in die sector. Dit betekent dat 15% van de tijdelijk werklozen door corona ook in februari al een uitkering voor tijdelijke werkloosheid kregen. In april is de proportie instroom het laagst en de uitstroom het hoogst voor de bouwsector in vergelijking met de andere sectoren. Doordat de uitstroom net groter is dan de instroom tekent zich in deze maand al een lichte daling af voor de bouwsector. De twee volgende maanden bedraagt de uitstroom respectievelijk 50% en 56%, wat betekent dat het aantal tijdelijk werklozen is gehalveerd tegenover de maand voordien. Aan de instroomzijde zien we een beperkte instroom in mei voor de bouwsector, maar terug een opvallend hogere instroom voor juni. Die terug toenemende instroom, die zich mogelijks laat verklaren door een daling aan nieuwe opdrachten geplaatst door bedrijven of particulieren die zelf zijn getroffen door de crisis, wordt in de komende maanden verder opgevolgd. Doordat ze nog steeds lager ligt dan de uitstroom, veroorzaakt deze gestegen instroom echter nog geen nieuwe stijging van het aantal tijdelijk werklozen in deze sector.

De andere sectoren volgen veel meer eenzelfde patroon. De instroom in maart is het hoogst met waarden van 90% voor de 'Industrie' tot 99% voor 'Handel, banken en verzekeringen'. In de maanden daarop daalt de instroom telkens. We merken echter nog een grote instroom voor de groep onbekend in april. De uitstroom in april is beperkt voor alle sectoren en ligt ver onder de instroom. De aantallen tijdelijk werklozen pieken in deze maand (zie ook Grafiek 4). Voor de maanden mei en juni heeft de industrie de grootste instroom (11%). De laagste instroom is er voor de handel, banken en verzekeringen (4%). Betreffende de uitstroom in mei en juni zijn er grotere sectorale verschillen. Voor mei is de kleinste uitstroom voor de dienstensector (19%) terwijl er bij de industrie proportioneel de meeste tijdelijk werklozen uitstromen (29%). De grootste uitstroom is er voor deze sectoren in juni. Terwijl de uitstroom voor de industrie in mei hoog ligt in vergelijking met de andere sectoren, is de uitstroom in juni voor deze sector voorlopig de laagste in vergelijking met de andere sectoren (39%).

De uitstroom van de subsector 'Maaltijden-, dranken- en logiesverstrekkende bedrijven' blijft laag, zowel in mei (7%) als in juni (18%) en ligt ver onder de gemiddelde proportionele uitstroom van de dienstensector. Deze subsector groeit in juni qua aandeel aan tot 26% van de tijdelijk werklozen binnen de dienstensector.

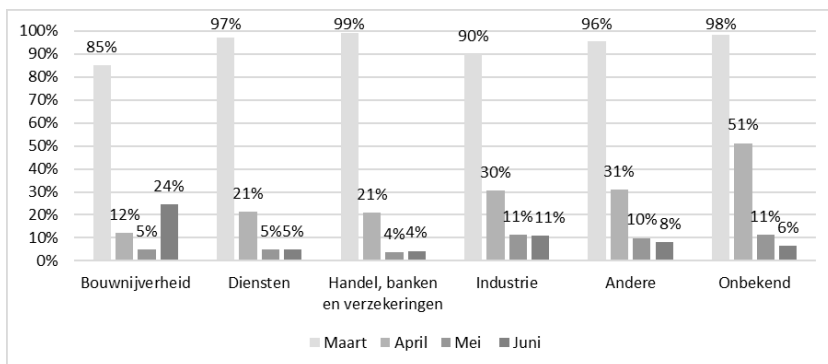
Bij de industrie merken we dat, met uitzondering van enkele subsectoren die slechts een klein aantal tijdelijk werklozen hebben³, de meeste subsectoren een verhoogde instroom kennen. Van de subsectoren met vele tijdelijk werklozen, hebben 'Automobielenbouw/Fabricage van auto-onderdelen/Transportmiddelenfabrieken' en 'Winning en verwerking van ertsen/Vervaardiging en eerste verwerking van metalen' daarenboven in juni ook nog een lage uitstroom, met respectievelijk een proportie van 29% en 18%.

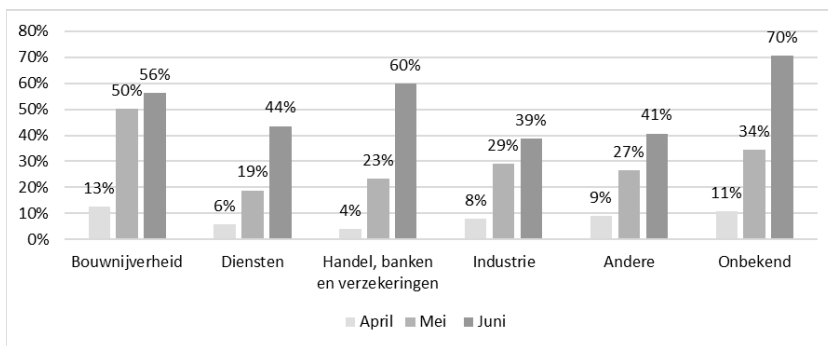
(3) Zoals de diamantsector, de ledernijverheid, de rubberindustrie en de schoennijverheid.

Terwijl de dienstensector en vooral de handelssector goede tekenen van herstel tonen in juni, met een lage instroom en een hogere uitstroom, merken we, zoals vermeld, dat voor de bouwnijverheid het herstel lijkt te kantelen door een verhoogde instroom in juni en dat voor de industrie het herstel veel trager verloopt met een verhoogde instroom en een verlaagde uitstroom.

GRAFIEK 5: INSTROOM VAN TIJDELIJK WERKLOZEN OMWILLE VAN OVERMAGT DOOR HET CORONAVIRUS, PER SECTOR EN PER REFERENTEMAAND (ALS PERCENTAGE T.O.V. HET TOTAAL AANTAL PERSONEN IN DE MAAND VAN INSTROOM)

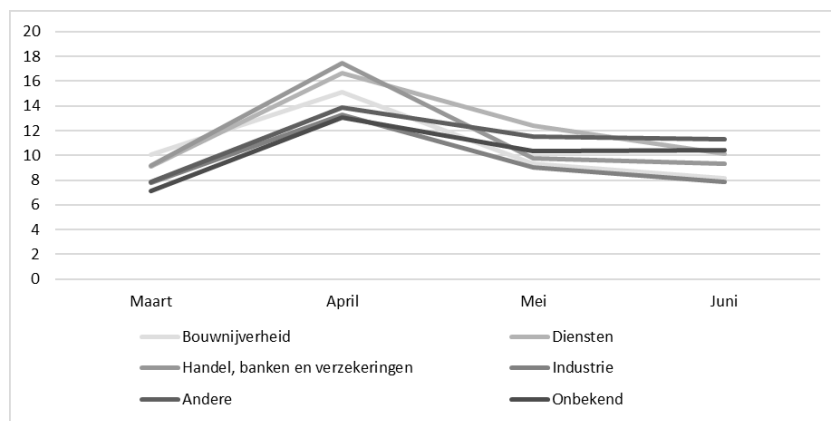
GRAFIEK 6: UITSTROOM VAN TIJDELIJK WERKLOZEN OMWILLE VAN OVERMAGT DOOR HET CORONAVIRUS, PER SECTOR EN PER REFERENTEMAAND (ALS PERCENTAGE T.O.V. HET TOTAAL AANTAL PERSONEN IN DE MAAND VAN LAATSTE BETALING)

Het gemiddelde aantal vergoede dagen tijdelijke werkloosheid (Grafiek 7) volgt de eerste twee maanden een gelijklopende tendens. In maart ligt het gemiddelde aantal vergoede dagen voor alle sectoren laag (10 dagen of minder), wat in lijn ligt met de verwachtingen aangezien de lockdown-light pas in het midden van de maand van start ging. In april stijgt het gemiddelde aantal dagen tot minimaal 13 (onbekend en ‘Industrie’) en maximaal 17 (‘Diensten’ en ‘Handel, banken en verzekeringen’).

In mei daalt het aantal dagen of blijft het gelijk voor alle sectoren. In juni daalt het gemiddelde aantal dagen voor de bouwnijverheid, de dienstensector en de industrie en blijft het voor de overige sectoren eerder stabiel.

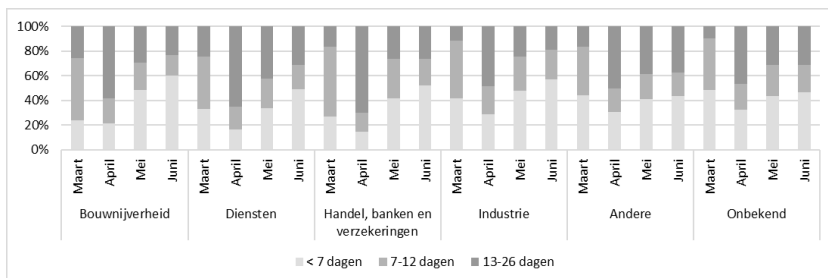
GRAFIEK 7: GEMIDDELDE AANTAL VERGOEDE DAGEN TIJDELIJKE WERKLOOSHEID, PER SECTOR EN REFERTEMAAND

Grafiek 8 toont de verdeling van het aantal tijdelijk werklozen per sector naar het aantal vergoede dagen. Algemeen kunnen we zeggen dat alle sectoren in april het hoogste aantal tijdelijk werklozen hebben met 13 of meer dagen uitkering. Voor de groep onbekenden is dit echter slechts 47% van het totale aantal werklozen in april, terwijl de handel de grootste proportie heeft (70%). In maart heeft de meerderheid van de tijdelijk werklozen 7 tot 12 dagen uitkeringen, uitgezonderd voor de sectoren die onder 'Andere' of 'Onbekend' vallen. Voor deze laatste is er een meerderheid met minder dan 7 dagen.

In mei en juni heeft een meerderheid van de tijdelijk werklozen (41 tot 60%) een uitkering voor minder dan 7 dagen, met uitzondering van de maand mei voor de dienstensector, waar een meerderheid (42%) 13 tot 26 dagen uitkering krijgt. De subsectoren waar voornamelijk 13 tot 26 dagen worden uitgekeerd aan de tijdelijk werklozen zijn 'Maaltijden-, dranken- en logiesverstreckende bedrijven', 'Overige diensten' en 'Vervoer en verkeer'.

GRAFIEK 8: VERDELING VAN DE TIJDELIJK WERKLOZEN OMWILLE VAN OVERMACHT DOOR HET CORONAVIRUS, PER SECTOR EN REFERTEMAAND NAAR HET AANTAL VERGOEDE DAGEN

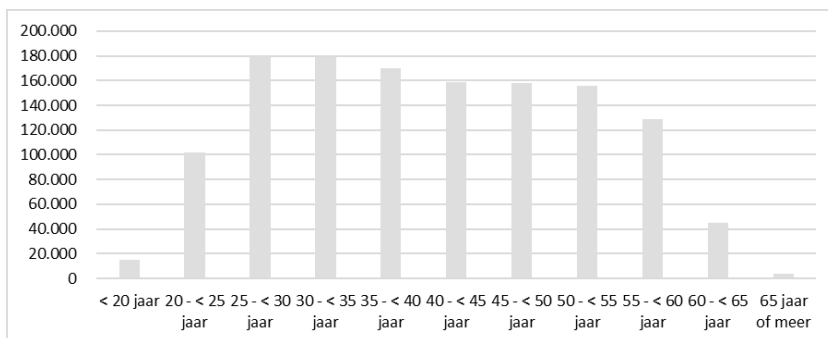
3.2. PROFIELKENMERKEN TIJDELIJK WERKLOZEN OMWILLE VAN OVERMACHT DOOR HET CORONAVIRUS

In deze sectie worden enkele profielkenmerken van de tijdelijk werklozen, die in het systeem van tijdelijke werkloosheid omwille van overmacht door het coronavirus zitten, beschreven. Door de beschreven beperkingen omwille van de uitzonderlijke omstandigheden van de coronacrisis, zijn voorlopig nog niet alle profielkenmerken beschikbaar. Dit deel presenteert de volgende profielkenmerken: leeftijd, geslacht, referتمااندloon, voorgeschiedenis tijdelijke werkloosheid en de duur van de tijdelijke werkloosheidsperiode omwille van overmacht door het coronavirus.

3.2.1. Leeftijd

De meest voorkomende leeftijdscategorie is die van de 25- tot 30-jarigen (Grafiek 9). 9% van de tijdelijk werklozen is jonger dan 25 jaar en 14% is 55 jaar of ouder. De overgrote meerderheid (77%) van de tijdelijk werklozen is dus tussen de 25 en 54 jaar.

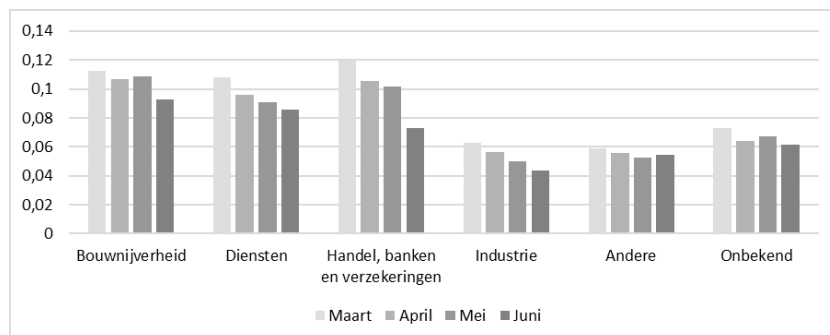
GRAFIEK 9: VERDELING VAN TIJDELIJK WERKLOZEN VOLGENS LEEFTIJDSCATEGORIE (IN UNIEKE PERSONEN)

De proportie tijdelijk werklozen jonger dan 25 jaar daalt van 9% in maart naar 7% in juni. De jongere tijdelijk werklozen stromen dus sneller uit de tijdelijke werkloosheid dan de andere leeftijdscategorieën. De bouwsector, de dienstensector en de handel

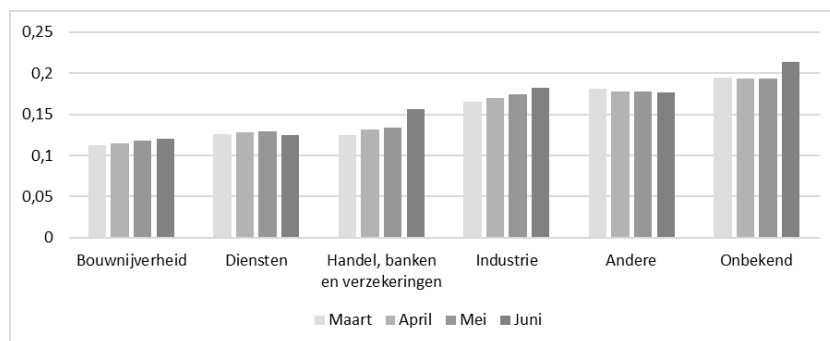
hebben elk een bovengemiddeld aantal jongere tijdelijk werklozen, terwijl de industrie, de andere sectoren en onbekend er een ondergemiddelde aantal hebben (Grafiek 10).

GRAFIEK 10: PROPORITIE JONGERE TIJDELIJK WERKLOZEN (JONGER DAN 25 JAAR), PER SECTOR EN REFERTEMAAND

Tegenover een daling van het aantal jongere werklozen staat een stijging van de proportie van oudere werklozen (55 jaar en ouder) van 15% in maart naar 16% in juni. De oudere tijdelijk werklozen stromen minder dan de andere leeftijdscategorieën uit uit de tijdelijke werkloosheid. Ze zijn voornamelijk terug te vinden in de industrie, de andere sectoren en onbekend en minder aanwezig in de bouwnijverheid, de dienstensector en de handel.

GRAFIEK 11: PROPORITIE OUDEREN (55 JAAR EN OUDER) TIJDELIJK WERKLOZEN, PER SECTOR EN REFERTEMAAND

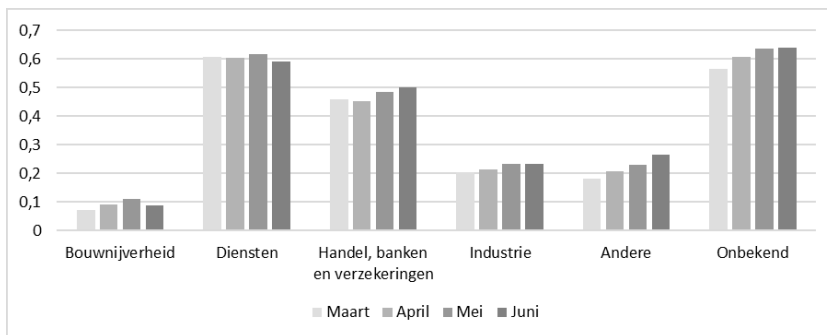
Voor de in- en uitstroom merken we een daling van de proportie jongeren die instromen en een stijging van de proportie jongeren die uitstromen. Bij de ouderen is er een omgekeerde tendens, met een stijgende proportionele instroom en een dalende proportionele uitstroom. De daling bij de jongeren komt er dus door een combinatie van kleiner wordende instroom en relatief sterkere uitstroom in vergelijking met de andere leeftijdscategorieën. Bij de ouderen daarentegen merken we dat hun proportie

stijgt omdat er niet enkel meer ouderen bijkomen, maar ook omdat ze relatief minder uitstromen dan de andere leeftijdscategorieën.

3.2.2. Geslacht

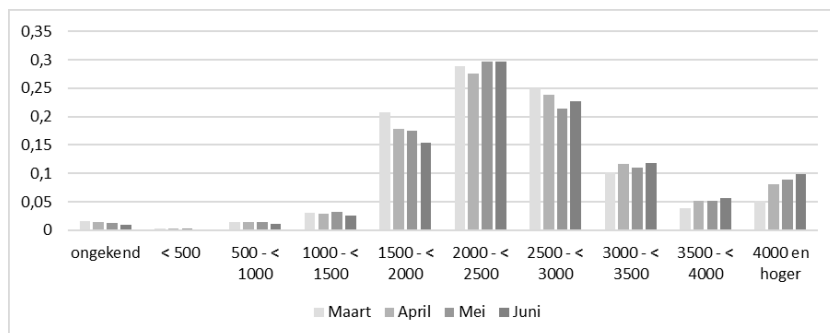
Van alle werklozen die in de maanden maart tot en met juni een uitkering tijdelijke werkloosheid omwille van overmacht door het coronavirus kregen, is 41% vrouw (in unieke personen). De proportie vrouwen in de tijdelijke werkloosheid stijgt algemeen van 35% in maart naar 39% in juni. In de bouwnijverheid, de industrie en de andere sectoren zijn de vrouwen weinig vertegenwoordigd als tijdelijk werklozen (Grafiek 12). Bekijken we de instroom dan daalt de proportie vrouwen van 43% in maart naar 28% in juni. Dit wijst erop dat de relatieve stijging van de vrouwen niet zozeer te wijten is aan een stijging van het absolute aantal maar eerder dat vrouwen meer blijven ‘steken’ in de tijdelijke werkloosheid en minder snel uitstromen dan mannen.

GRAFIEK 12: PROPORITIE VROUWELIJKE TIJDELIJK WERKLOZEN, PER SECTOR EN REFERTEMAAND

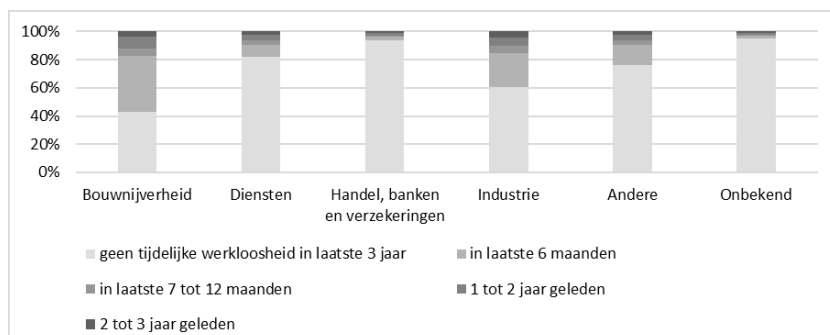

3.2.3. Refertemaandloon

De meest voorkomende referentemaandloonscategorieën voor de tijdelijk werklozen zijn 2.000 tot 2.500 EUR per maand, 2.500 tot 3.000 EUR per maand en 1.500 tot 2.000 EUR per maand. De loonscategorieën onder de 2.000 EUR tonen een dalende trend van maart tot juni. De hogere loonscategorieën met uitzondering van 2.500 tot 3.000 EUR, stijgen in juni tot boven de proportie van maart. De proportie werklozen met een referentemaandloon van 2.500 tot 3.000 EUR was in dalende lijn in de eerste drie maanden, maar stijgt terug in juni.

GRAFIEK 13: VERDELING VAN DE TIJDELIJK WERKLOZEN OVER REFERTEMAANDLOONCATEGORIEËN PER SECTOR EN REFERTEMAAND**3.2.4. Voorgeschiedenis tijdelijke werkloosheid**

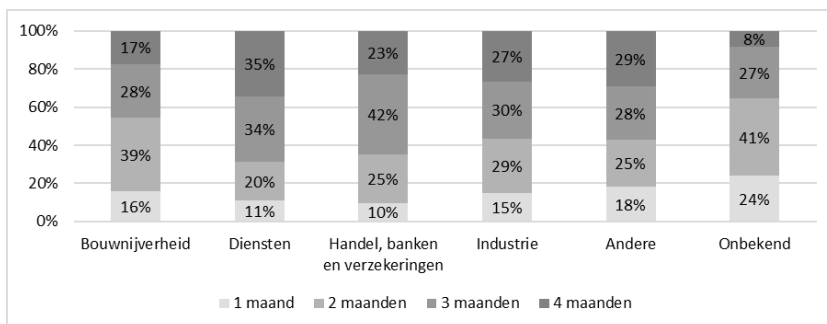
In Grafiek 14 bekijken we of de personen die nu een uitkering voor tijdelijke werkloosheid omwille van overmacht door het coronavirus ontvangen ook in de laatste drie jaren voor de periode van tijdelijke werkloosheid omwille van overmacht door het coronavirus een uitkering tijdelijke werkloosheid hebben ontvangen (en dit dus ongeacht de maand waarin ze zijn ingestroomd in de tijdelijke werkloosheid omwille van overmacht door het coronavirus). 76% van de tijdelijk werklozen tijdens de coronacrisis heeft in de laatste drie jaar geen uitkering ontvangen in het kader van tijdelijke werkloosheid. Dit percentage ligt hoog voor de dienstensector (82%) en de handel (94%). Dit betekent dat het voor veel mensen en/of bedrijven in deze sectoren een eerste confrontatie met het stelsel van de tijdelijke werkloosheid betrof. Voor de sectoren waar tijdelijke werkloosheid vaker voorkomt ligt het percentage lager: voor de bouwnijverheid is het 43% en de industrie 61%. In deze laatstgenoemde twee sectoren ligt het percentage werklozen dat in de laatste 6 maanden al tijdelijk werkloos was hoog, met respectievelijk 39% en 24%.

GRAFIEK 14: TIJDELIJK WERKLOZEN NAAR HUN VOORGESCHIEDENIS IN DE TIJDELIJKE WERKLOOSHEID (IN UNIEKE PERSONEN)

3.2.5. Duur van de periode van tijdelijke werkloosheid

Er zijn ook sectorale verschillen in de duur van de periode van tijdelijke werkloosheid omwille van overmacht door het coronavirus (Grafiek 15). De bouwnijverheid heeft in vergelijking met de andere sectoren een klein percentage werknemers die reeds 4 maanden⁴ met tijdelijke werkloosheid kenden. De meerderheid van de werklozen in de bouwnijverheid had 2 maanden met tijdelijke werkloosheid. De dienstensector heeft een grote proportie werklozen die drie en vier maanden met tijdelijke werkloosheid hadden. 70% van de tijdelijk werklozen binnen de subsector ‘Maaltijden-, dranken- en logiesverstreckende bedrijven’ had reeds 4 maanden met tijdelijke werkloosheid terwijl 39% van de tijdelijk werklozen van ‘Dienstverlening aan ondernemingen en verhuur van goederen’ (de subsector met de meeste werklozen binnen de dienstensector) voornamelijk 3 maanden met tijdelijke werkloosheid had. Voor de handel, banken en verzekeringen is de grootste proportie 3 maanden met tijdelijke werkloosheid en voor de industrie zijn de proporties met 2, 3 en 4 maanden tijdelijke werkloosheid min of meer evenredig verdeeld.

GRAFIEK 15: TIJDELIJK WERKLOZEN OMWILLE VAN OVERMACHT DOOR HET CORONAVIRUS NAAR AANTAL MAANDEN MET DEZE TIJDELIJKE WERKLOOSHEID PER SECTOR

3.3. TUSSENTIJDSE CONCLUSIE

Door het instellen van een anderhalve maand durende volledige lockdown zorgde de COVID-19-pandemie voor een nooit eerder geziene instroom in de tijdelijke werkloosheid. In de maanden mei en juni, wanneer de maatregelen zijn versoepeld, is er een daling van het aantal tijdelijk werklozen vast te stellen maar blijft het aantal nog altijd boven de 500.000 personen. Dit is nog altijd uitzonderlijk hoog. Het gemiddelde aantal vergoede dagen daalt na de piek in april.

Er doen zich duidelijke sectorale verschillen voor, die veelal samenhangen met de geldende toelatingen en hygiënische voorschriften betreffende werkzaamheden binnen een (sub)sector. De bouwnijverheid maakte een relatief vroege heropstart, die werd mogelijk gemaakt door het feit dat er buitenwerk werd toegelaten mits voldoende afstand. Bovendien waren in deze sector voor sommige taken al mondkapjes verplicht,

(4) Gezien de beschikbaarheid van de gegevens op het moment van redactie, is 4 maanden met tijdelijke werkloosheid de voorlopige maximumduur. Het is uiteraard mogelijk dat personen die in juni reeds 4 maanden tijdelijke werkloosheid kenden, ook in de daaropvolgende maanden nog in het stelsel zullen blijven.

waardoor die tot op zekere hoogte voorradig waren en konden worden gebruikt om te voldoen aan de hygiënische voorschriften. Hierdoor daalt het aantal werknemers in tijdelijke werkloosheid voor de bouwnijverheid al sinds april. Het gemiddelde aantal vergoede dagen ligt hoog in april, met ongeveer 15 dagen per maand. In mei en juni dalen de cijfers naar respectievelijk 9 en 8 dagen. Opvallend is de verhoogde instroom in juni, die niet te verklaren valt door veranderingen in de hygiënische voorschriften.

De dienstensector heeft het hoogste aantal tijdelijk werklozen omwille van overmacht door het coronavirus en kent zijn piek in april. De uitstroom in mei en juni wordt voor de dienstensector vooral afgeremd door de subsector ‘Maaltijden-, dranken- en logiesverstreckende bedrijven’. Deze subsector heeft in juni zijn activiteiten terug mogen opnemen, zij het nog steeds met restricties. Voor de andere subsectoren ligt de uitstroom veel hoger. Het gemiddelde aantal vergoede dagen piekt rond de 17 dagen in april.

‘Handel, banken en verzekeringen’ is de tweede grootste sector betreffende het aantal tijdelijk werklozen. In juni kent deze sector een sterke uitstroom en valt het aantal tijdelijk werklozen sterk terug. Het gemiddelde aantal vergoede dagen ligt, in vergelijking tot de andere sectoren, het hoogst voor deze sector, maar daalt sterk in mei (van 17 dagen in april naar 10 dagen in mei).

De industrie bevat vele kleinere subsectoren. Deze sector blijft kampen met een verhoogde instroom en lagere uitstroom in de periode van april tot en met juni. ‘Automobielbouw/Fabricage van auto-onderdelen/Transportmiddelenfabrieken’ en ‘Voedingsmiddelenindustrie/Drankbereiding’ zijn subsectoren met vele tijdelijk werklozen en met een lage uitstroom. De subsector ‘Voedingsmiddelenindustrie/Drankbereiding’ bereikt het hoogste aantal tijdelijk werklozen pas in mei, wat later is dan bij de meeste andere subsectoren.

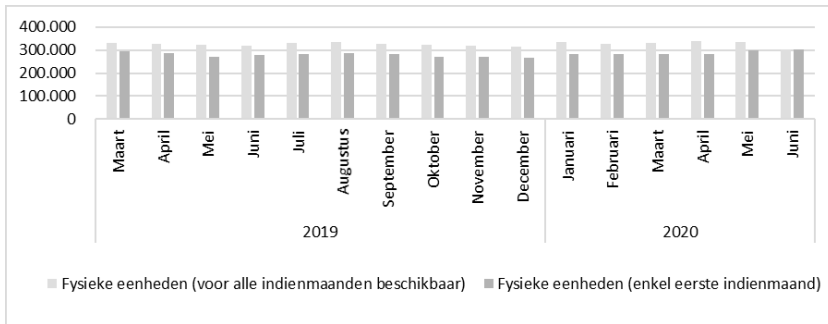
Op het vlak van de individuele tijdelijk werklozen merken we dat door de coronacrisis 3/4de van de tijdelijk werklozen voor het eerst sinds 3 jaar wordt blootgesteld aan de financiële gevolgen van tijdelijke werkloosheid. Naast de sectorale verschillen in de duur van de tijdelijke werkloosheidsperiodes is het belangrijk om op te merken dat niet alle tijdelijk werklozen even gemakkelijk weer uit dat stelsel stromen. Terwijl jongeren proportioneel sneller uitstromen dan de andere leeftijdscategorieën, stromen de ouderen later in en relatief minder uit. Vrouwen blijken minder dan mannen uit te stromen en lijken meer te blijven ‘hangen’ in de tijdelijke werkloosheid. Het aantal in de hogere loonscategorieën stijgt in juni.

4. EVOLUTIE VOLLEDIGE WERKLOOSHEID

In dit deel bekijken we de volledige werkloosheid en de instroom van tijdelijk werklozen in de volledige werkloosheid. Algemeen gezien is de volledige werkloosheid minder gevoelig voor economische schommelingen dan de tijdelijke werkloosheid. Grafiek 16 presenteert cijfers van de werkzoekende uitkeringsgerechtigde volledig werklozen (UVW-WZ) per referentemaand. Aangezien april, mei en juni 2020 nog niet statistisch zijn afgesloten, is er ter vergelijking een tweede reeks ingevoegd per referentemaand met alleen die betalingen die in de eerste indienmaand zijn geregistreerd. Deze reeks laat

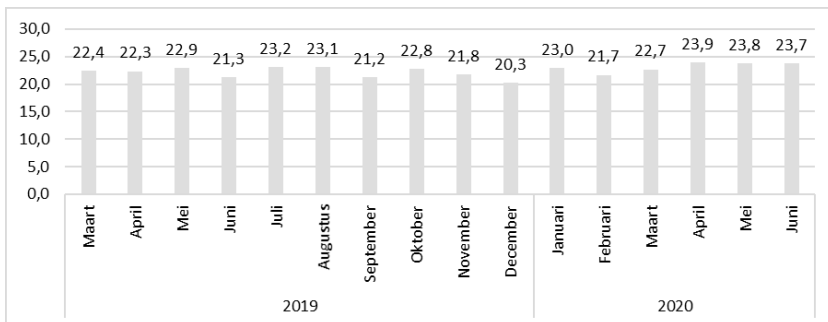
een betere vergelijking toe met voornamelijk de laatste referentemaand (juni 2020), waarvoor er op het moment van redactie nog maar één indieningsmaand beschikbaar is. Uit deze cijfers blijkt dat de impact van de coronacrisis op de volledige werkloosheid voorlopig beperkt blijft. Voor de reeks met enkel de eerste indieningsmaand, zien we dat de cijfers voor mei en juni 2020 de hoogste zijn voor de hele periode, maar dat het verschil voorlopig nog beperkt blijft. In maart 2019 waren er 294.706 fysieke eenheden en in juni 2020 303.116.

GRAFIEK 16: AANTAL UVW-WZ, PER REFERTEMAAND (IN FYSIEKE EENHEDEN)

Bekijken we het gemiddelde aantal dagen per UVW-WZ waarvoor er een uitkering volledige werkloosheid betaald wordt (Grafiek 17), dan zien we dat het gemiddelde aantal dagen sinds april 2020 hoger ligt dan daarvoor en slechts minimaal afneemt tegen juni 2020. Hier is dus duidelijk een effect van de lockdown-light te zien, waardoor werklozen vaker een volledige maand werkloos waren zonder die periode te onderbreken met kortstondige periodes van werk (gelegenheidswerk, dag- of weekcontracten, interim, etc.).

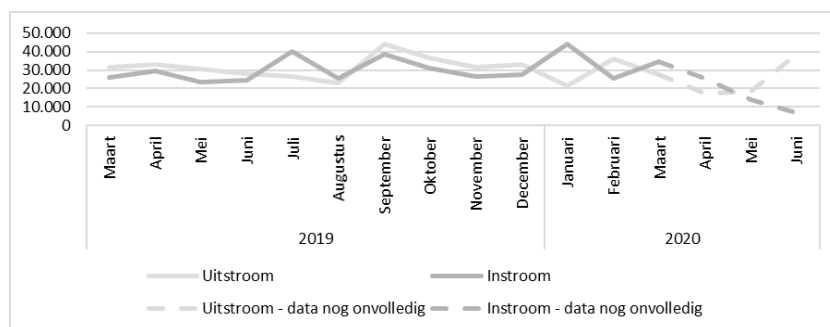
GRAFIEK 17: GEMIDDELTE AANTAL DAGEN VOLLEDIGE WERKLOOSHEID, PER UVW-WZ EN PER REFERTEMAAN

Om de evolutie van de volledige werklozen in de laatste maanden beter te begrijpen, bekijken we ook de in- en uitstroom van de UVW-WZ (Grafiek 18). De lockdown-light heeft als effect gehad dat de uitstroom laag was in de maanden maart, april en

mei, gezien de daling van de economische activiteit die een werkherleving zou kunnen teweegbrengen. In juni is er – mede dankzij de versoepelingen die in mei hebben plaatsgevonden – een plotse stijging van de uitstroom. De instroom daarentegen is in dalende lijn sinds maart. Dit laat zich misschien deels verklaren door de versoepeling van de tijdelijke werkloosheid. Daarnaast is er slechts een beperkte instroom door het lagere aantal jobs die verloren gingen door faillissementen in deze periode.⁵

GRAFIEK 18: IN- EN UITSTROOM UWV-WZ, PER REFERTEMAAND

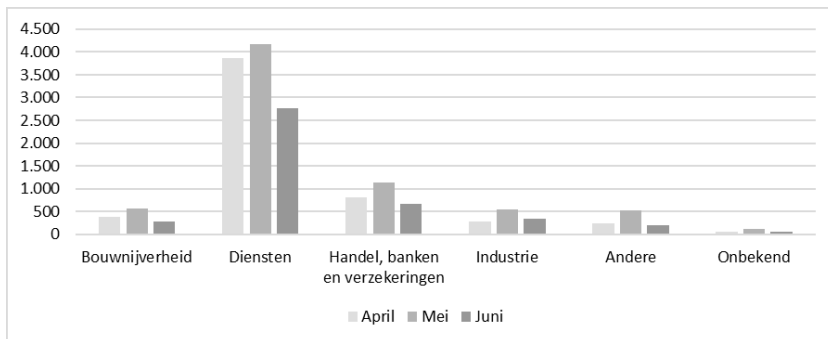

Het aantal werklozen dat doorstroomt van tijdelijke naar volledige werkloosheid is in april, mei en juni nog zeer beperkt. Slecht 1,3% van de personen die tijdelijk werkloos zijn geweest omwille van de coronacrisis zijn in de daaropvolgende periode in de volledige werkloosheid terechtgekomen. Dit percentage ligt in lijn met de uitstroom van tijdelijke naar volledige werkloosheid in de periode voorafgaand aan de coronacrisis. Dit lijkt erop te wijzen dat een stopzetting van de tijdelijke werkloosheid in de meeste gevallen ook een herneming van de job inhoudt.

Ook hier moeten we echter weer rekening houden met sectorale verschillen. Grafiek 19 toont het aantal tijdelijk werklozen die zijn doorgestroomd naar de volledige werkloosheid per sector. Voornamelijk in de dienstensector is er uitstroom uit de tijdelijke werkloosheid naar volledige werkloosheid. Relatief gezien stroomt 7% van de unieke personen van de ‘Dienstensector’ uit naar volledige werkloosheid, terwijl dit voor de ‘Bouwnijverheid’ slechts 2% bedraagt en voor de ‘Handel, banken en verzekeringen’ en ‘Industrie’ minder dan 1%. Binnen de sector ‘Diensten’ zijn de grootste subsectoren met uitstromers naar volledige werkloosheid de ‘Dienstverlening aan ondernemingen en verhuur van goederen’, ‘Maaltijden-, dranken- en logiesverstrekkende bedrijven’ en ‘Overige diensten’, met respectievelijk 63%, 17% en 9% van het aandeel.

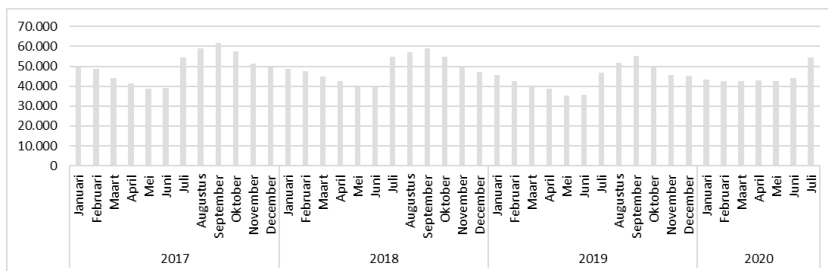
(5) In totaal gingen in het tweede trimester van 2020 4.728 jobs verloren, wat een daling is met 27,8%. Daarnaast zijn er 3.608 aangekondigde collectieve ontslagen in het tweede trimester. Het aantal effectieve ontslagen personen die zullen intreden in de volledige werkloosheid is nog niet gekend.

GRAFIEK 19: UITSTROOM VAN TIJDELIJK WERKLOZEN OMWILLE VAN OVERMAGT DOOR HET CORONAVIRUS NAAR VOLLEDIGE WERKLOOSHEID (UWV-WZ), PER SECTOR EN REFERTEMAAN

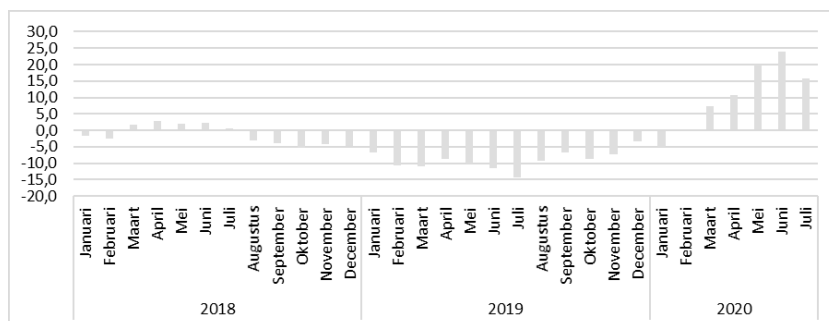

Ten slotte zijn er nog de werklozen die zijn ingeschreven als werkzoekende bij de gewestelijke diensten, maar die geen werkloosheidsuitkering ontvangen. Een bijzondere categorie hierbij zijn de jongeren in de beroepsinschakelingstijd. Als deze jongeren er niet in slagen werk te vinden, komen ze na verloop van tijd in de inschakelingsuitkering terecht. Grafiek 20⁶ toont cijfers voor de jongeren in de beroepsinschakelingstijd vanaf januari 2017. Algemeen is er een cyclisch patroon waarbij er een grote groep jongeren instroomt na het einde van elke schooljaar (of academiejaar). Op jaarbasis is er een dalende trend sinds augustus 2018 (Grafiek 21). Sinds maart 2020 is er echter terug een aanzienlijke stijging.

GRAFIEK 20: AANTAL PERSONEN IN DE BEROEPSINSCHAKELINGSTIJD

(6) Deze statistieken maken geen deel uit van de RVA-betalstatistieken. Ze behoren tot de bevoegdheid van de 4 gewestelijke diensten voor arbeidsbemiddeling (ADG, Actiris, FOREM en VDAB). De rol van de RVA beperkt zich hier tot het verzamelen van de data van de regionale diensten en de verspreiding van de data op nationaal niveau.

GRAFIEK 21: VERSCHIL OP JAARBASIS VAN HET AANTAL PERSONEN IN DE BEROEPSINSCHAKELINGSTIJD

Voorlopig is de impact van de coronacrisis op de volledige werkloosheid nog beperkt, met slechts een beperkte toename van het aantal UVW-WZ en een beperkte instroom uit de tijdelijke werkloosheid in de volledige werkloosheid. Hoewel de uitstroom in juni is verhoogd, merken we toch nog een hoog gemiddelde aantal vergoede dagen, wat erop kan wijzen dat het opnemen van gelegenhedswerk en interimwerk door werklozen nog niet terug in volle capaciteit is opgestart. Daarnaast is er het groeiende aantal jongeren in de beroepsinschakelingstijd. Niettegenstaande kunnen we voorlopig concluderen dat de tijdelijke werkloosheid zijn functie als buffer nog steeds naar behoren vervult.

5. VERGELIJKING VAN DE FINANCIËLE CRISIS VAN 2008 MET DE CORONACRISIS

Vervolgens vergelijken we de financiële crisis van 2008 met de huidige economische crisis ten gevolge van COVID-19. De bankencrisis van 2008 veroorzaakte de grootste schok binnen het tijdelijke-werkloosheidsstelsel in de recente geschiedenis. Daarom dringen observaties uit die periode zich op als logisch vergelijkingsmiddel om ook de gevolgen van de huidige coronacrisis beter te kunnen inschatten en kaderen. Als vertrekpunt voor de crisis van 2008 hebben we het faillissement van Lehman Brothers genomen, omdat die gebeurtenis een domino-effect teweegbracht binnen de wereldeconomie dat ook meteen zichtbaar was in de gegevens over de tijdelijke werkloosheid. We gebruiken cijfers vanaf 12 maanden vóór deze datum (september 2007). Als startpunt voor de coronacrisis hanteren we de maand maart, waarin de eerste grote maatregelen van tijdelijke werkloosheid werden genomen, en gebruiken dus cijfers vanaf maart 2019. Er moet op worden gewezen dat de economische crisis van 2020 nog te recent is om over alle cijfers te beschikken, waardoor sommige gegevens dus nog niet volledig zijn. En anderzijds waren 10 jaar geleden, tijdens de crisis van 2008, bepaalde variabelen in de werkloosheidsdatabanken minder volledig dan nu, met name wat de nauwkeurigheid van de NACE-code betreft.

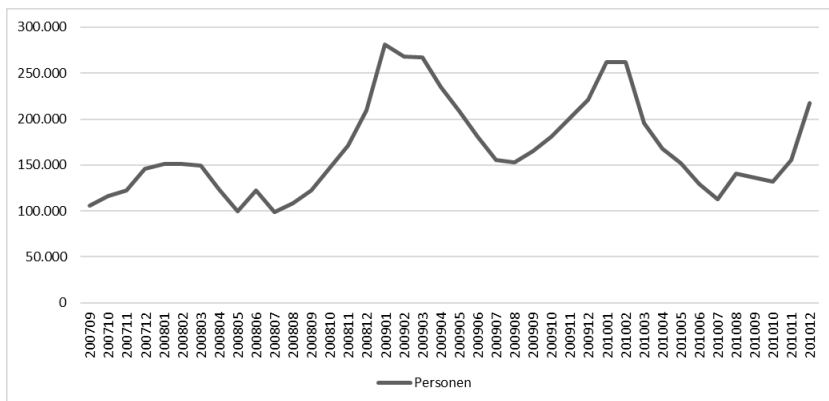
Een andere verduidelijking die vóór de vergelijking moet worden gemaakt, is dat de twee crisissen door hun verschillende aard tot uiteenlopende specifieke maatregelen hebben geleid. Beide crisissen vonden plaats tijdens één van de grote politieke crisissen in België. Gedurende een groot deel van de crisis van 2008 is er in België geen regering met volheid van bevoegdheid op het federale niveau, waardoor er relatief weinig maatregelen zullen genomen worden om de crisis te voorkomen. Naar het

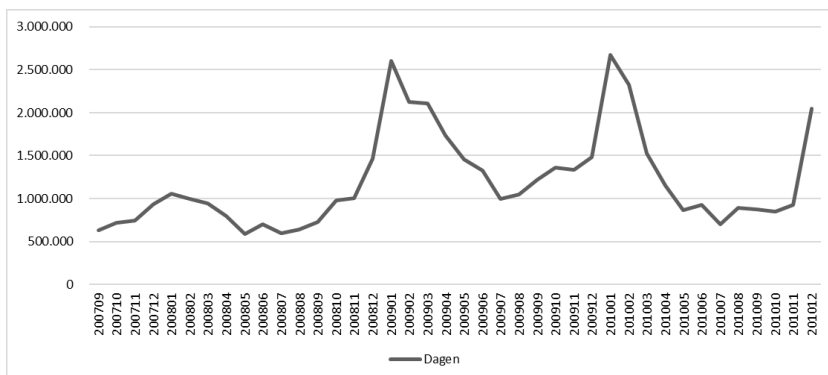
einde toe zien we drie maatregelen: crisisschorsing voor bedienden, crisistijdskrediet en crisispremies. Maar deze werden echter niet snel genomen, ze kwamen er na de piek. In 2020 bevinden we ons opnieuw in een periode van politieke crisis waarin we enkel een regering in lopende zaken hebben. Maar deze keer komen de politici tot een akkoord en wordt er een federale ‘coronaregering’ met volmachten gevormd en dus worden er snel maatregelen genomen. Deze economische en gezondheids crisis heeft deze keer tot een snelle reactie geleid. In 2020 zijn er dus verschillende maatregelen genomen bij het begin van de crisis, waaronder tijdelijke aanpassingen aan de systemen van tijdelijke en volledige werkloosheid die hierboven zijn beschreven.

5.1. TIJDLIJN VAN DE TWEE CRISSEN

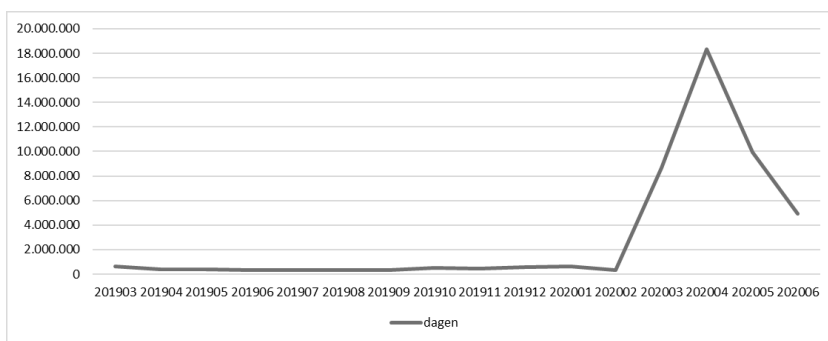
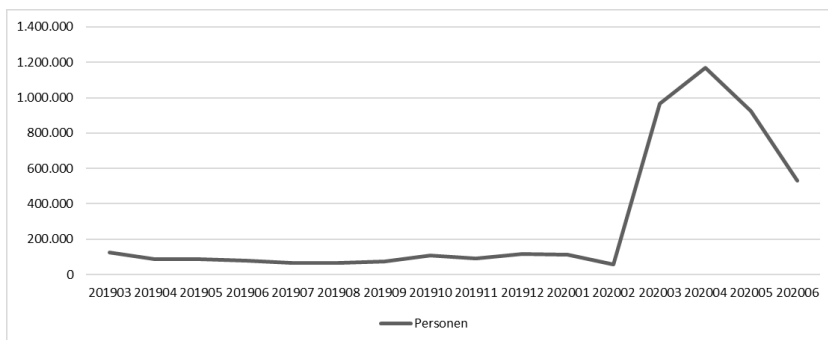
In het geval van de financiële crisis van 2008 zien we dat de stijging van het aantal personen met tijdelijke werkloosheid geleidelijk toeneemt tot een piek in januari 2009 (Grafiek 22). Terwijl in het kader van COVID-19 de stijging duidelijk en bruusk is. Bij de tijdelijke werkloosheid voor het coronavirus is er echt een enorme piek die loopt van de maand maart 2020 tot de maand mei 2020, waarin de lockdown wordt afgebouwd en waarin veel bedrijven die moesten sluiten, heropend kunnen worden. De crisis van 2008 verliep eerder “in golven”, er was geen duidelijke piek, het waren eerder kleine geleidelijke verhogingen. Deze verschillen zijn het gevolg van het tijdsverschil om doeltreffende maatregelen te nemen voor degenen die het hardst door de crisis zijn getroffen. Als we de twee crisissen met elkaar vergelijken wat betreft personen met tijdelijke werkloosheid, zien we dat de financiële crisis minder mensen tegelijkertijd heeft getroffen, maar potentieel (aangezien de COVID-19-crisis nog niet is afgelopen) langer heeft geduurd.

GRAFIEK 22: EVOLUTIE VAN HET AANTAL PERSONEN EN DAGEN TIJDENS DE FINANCIËLE CRISIS VAN 2008

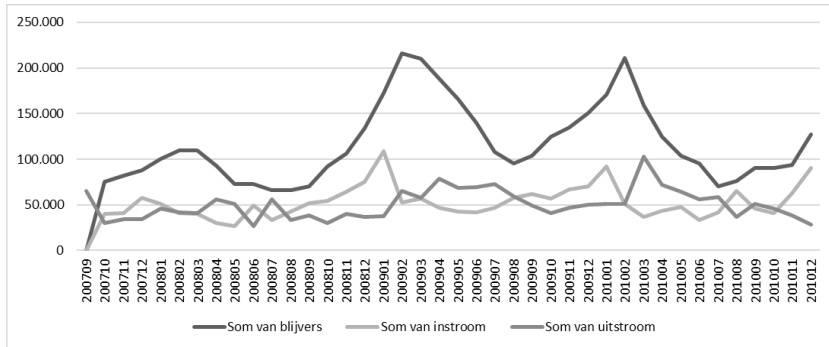

GRAFIEK 23: EVOLUTIE VAN HET AANTAL PERSONEN EN DAGEN TIJDENS DE GEZONDHEIDSCRISIS VAN 2020

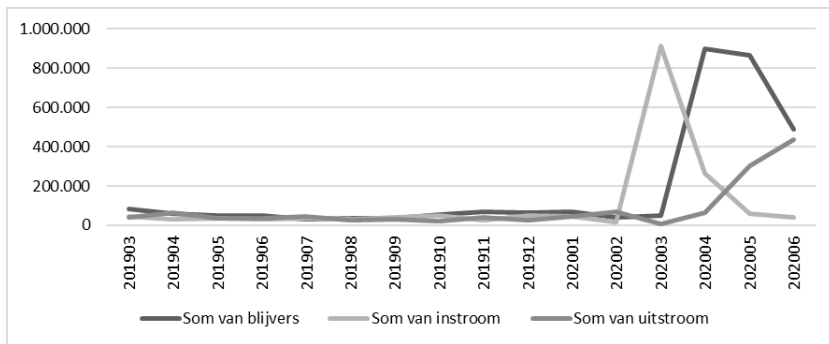

Als we kijken naar de in- en uitstroom is het verschil in tijdlijn nog groter. De stromen tijdens de financiële crisis verlopen echt “in golven”, er is geen grote piek van massale instroom of uitstroom (Grafiek 24). Tijdens de COVID-19-crisis zien we echter een duidelijke instroompiek in de maand maart 2020 en dat sinds april 2020 de trend van een stijgende uitstroom zich voortzet (Grafiek 25).

GRAFIEK 24: INSTROOM, UITSTROOM EN BLIJVERS TIJDENS DE FINANCIËLE CRISIS VAN 2008

GRAFIEK 25: INSTROOM, UITSTROOM EN BLIJVERS TIJDENS DE GEZONDHEIDSCRISIS VAN 2020

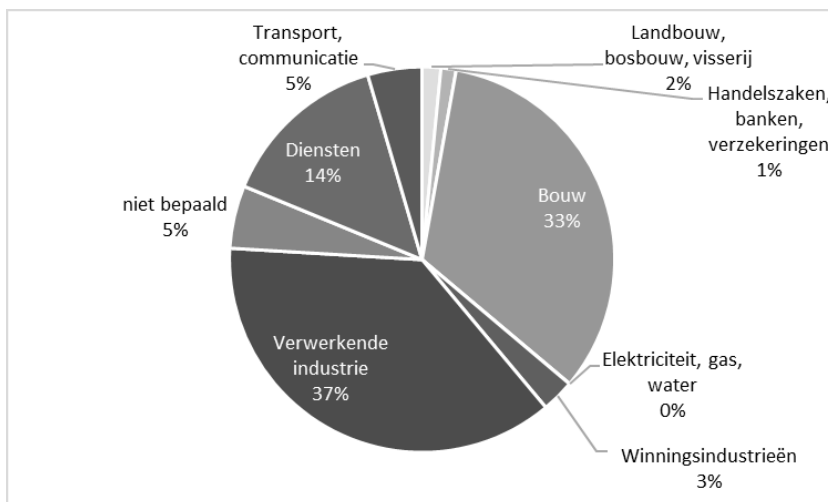
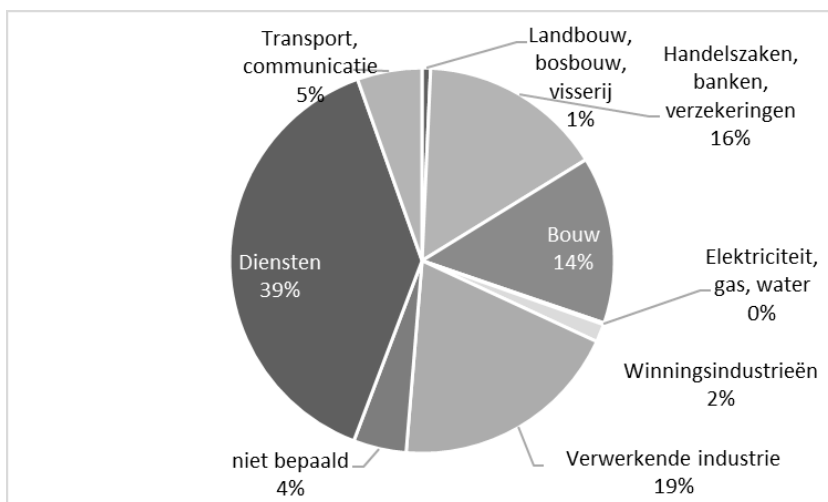

Hier tonen zich duidelijk de verschillen in aard wat beide crisissen heeft veroorzaakt: bij de bankencrisis van 2008 was de onderliggende problematiek primair van financieel-economische aard. Naarmate bedrijven in moeilijkheden raakten en/of konden (her)starten binnen die economische context, fluctueerde ook het beroep op tijdelijke werkloosheid. De meer afgelijnde evolutie bij de coronacrisis kent primair zijn oorsprong in de bezorgdheid voor de volksgezondheid – een externe factor die het beroep op tijdelijke werkloosheid voor een groot deel vastklinkt aan de opgelegde preventie maatregelen. Het valt af te wachten of de secundaire effecten (het domino-effect op financieel-economisch vlak dat naar alle waarschijnlijkheid volgt op deze gezondheids crisis) gelijkaardige evoluties zal teweegbrengen als die die zichtbaar waren gedurende de crisis van 2008.

5.2. VERGELIJING VAN DE VERSCHILLENDE SECTOREN

Tijdens de financiële crisis van 2008 werden twee sectoren voornamelijk getroffen door werkloosheid: de verwerkende industrie en de bouw (Grafiek 26). Terwijl tijdens de COVID-19-crisis vier sectoren zwaar worden getroffen: de dienstensector, de verwerkende industrie, de handelszaken, banken en verzekeringen en de bouw (Grafiek 27).

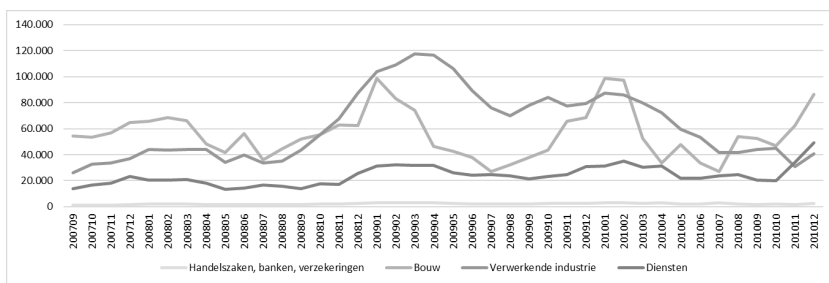

GRAFIEK 26: PERCENTAGE VAN HET AANTAL TIJDELIJK WERKLOZEN TIJDENS DE FINANCIËLE CRISIS VAN 2008 (IN %)**GRAFIEK 27:** PERCENTAGE VAN HET AANTAL TIJDELIJK WERKLOZEN TIJDENS DE GEZONDHEIDSCRISIS VAN 2020 (IN %)

Als we focussen op de sectoren die bijzonder getroffen werden tijdens een van beide crisissen zien we dat de twee hoogst getroffen sectoren in 2008 (de bouw en de verwerkende industrie) niet op dezelfde manier reageerden (Grafiek 28). De bouw kent een zeer onregelmatig verloop met grote pieken en dalen. Deze grote schommelingen verdwijnen echter als de reden “slecht weer” niet meer in aanmerking wordt genomen (Grafiek 29), aangezien het hier immers ook de sector betreft die het gevoeligst is aan de veranderende weersomstandigheden. De industrie van haar kant bereikt haar piek enkele maanden na die van de crisis, in maart 2009, maar daalt voortdurend tijdens

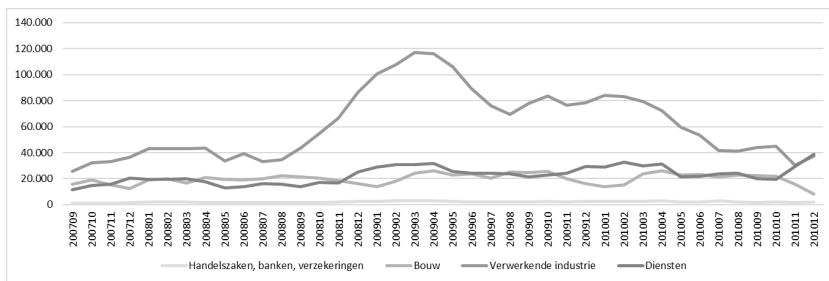
de daaropvolgende 18 maanden. Het zal bijna twee jaar duren voor de verwerkende industrie opnieuw een niveau van tijdelijke werkloosheid haalt dat te vergelijken is met dat van vóór de crisis.

GRAFIEK 28: EVOLUTIE VAN HET AANTAL TIJDELIJK WERKLOZEN PER SECTOR TIJDENS DE FINANCIËLE CRISIS VAN 2008

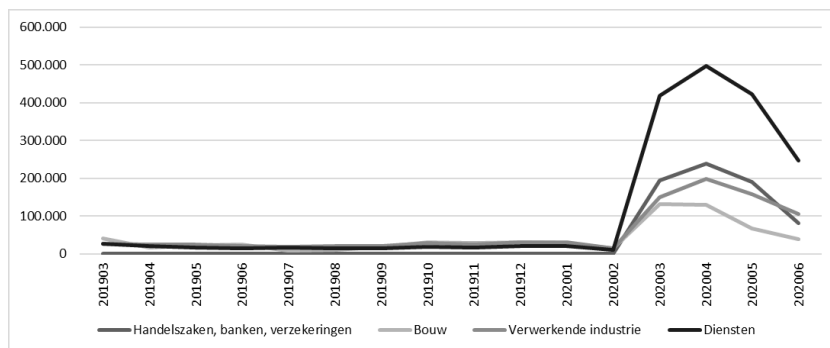

De volgende grafiek houdt rekening met het feit dat de wintermaanden in de bouw vaak bevorderlijk zijn voor tijdelijke werkloosheid wegens slecht weer. We hebben dit gegeven dus geschrapt omdat het niet rechtstreeks een gevolg is van de financiële crisis. We merken hierdoor dat de curve van tijdelijke werkloosheid in de bouw sterk daalt tot bijna hetzelfde niveau als in de dienstensector. Al onze volgende opmerkingen over de instroom van tijdelijke werklozen zullen gebaseerd zijn op de gegevens die de reden 'slecht weer' uitsluiten.

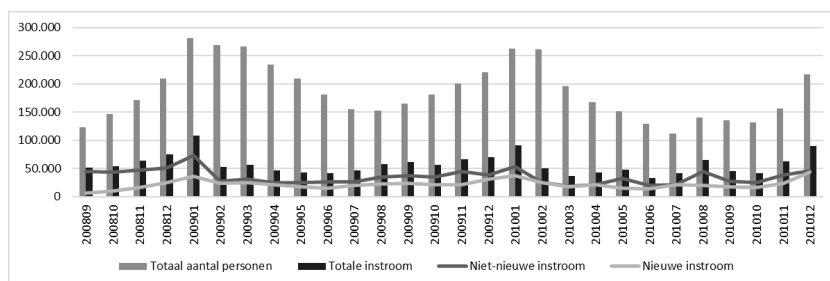
GRAFIEK 29: EVOLUTIE VAN HET AANTAL TIJDELIJK WERKLOZEN PER SECTOR TIJDENS DE FINANCIËLE CRISIS VAN 2008 (MIN DE REDEN SLECHT WEER)

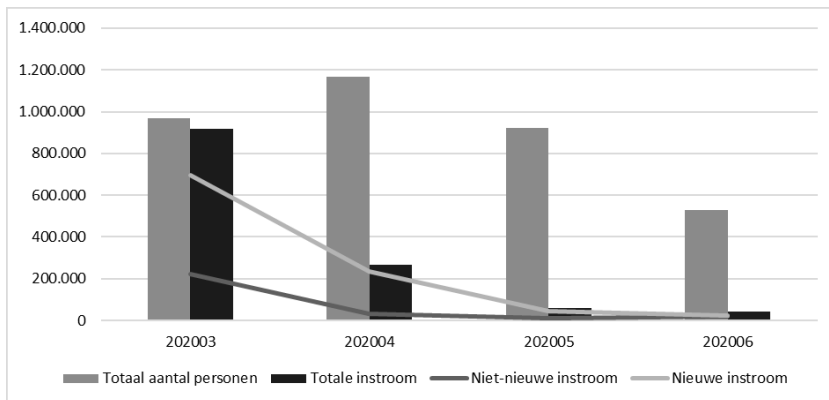
Momenteel zien we dat het aantal werklozen als gevolg van het coronavirus in elke sector daalt, maar niet in dezelfde verhouding (Grafiek 30). Voornamelijk de industrie daalt trager dan de andere sectoren en in de bouwnijverheid zien we een vertraagde daling in juni (cf. 3.1.). Algemeen ligt het aantal personen in tijdelijke werkloosheid in juni 2020 voor alle sectoren nog steeds gevoelig hoger dan voor de start van de crisis.

GRAFIEK 30: EVOLUTIE VAN HET AANTAL TIJDELIJK WERKLOZEN PER SECTOR TIJDENS DE GEZONDHEIDSCRISIS VAN 2020

Vervolgens richten we ons op de instroom en in het bijzonder op de nieuwe instroom. We definiëren nieuwe instroom als degenen die op het moment van de crisis voor het eerst in drie jaar tijdelijk werkloos waren. We stellen vast dat tijdens de financiële crisis van 2008 het aantal nieuwe en niet-nieuwe instroom niet zo verschillend is en dat er minder nieuwe instroom is dan de instroom die voorheen al eens een beroep deed op tijdelijke werkloosheid (Grafiek 31). De instroom is groter in de verwerkende industrie en de dienstensector. De evolutie van de instroom volgt ongeveer dezelfde trend als die van de totale instroom. De situatie is totaal anders voor de crisis van 2020, aangezien we merken dat voor de eerste drie maanden van de crisis de grootste instroom van de nieuwe instroom komt (Grafiek 32). Wat de gezondheidscrisis betreft, zien we dat er veel instroom is in maart, ongeacht de sector, en dat het aantal sterk daalt na de piek van de crisis.

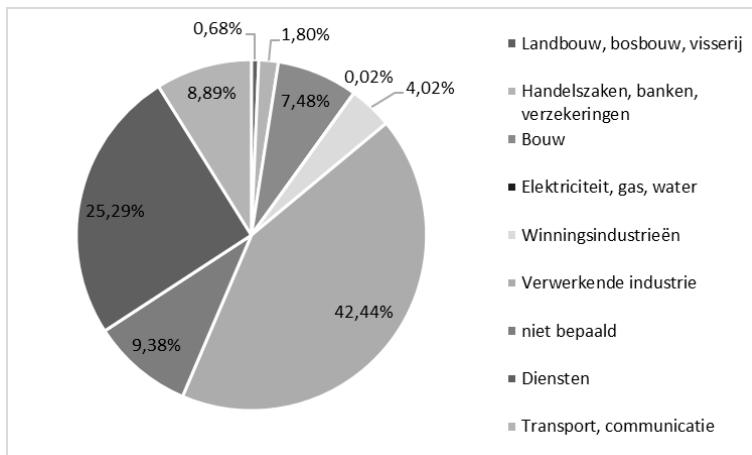
GRAFIEK 31: EVOLUTIE VAN DE NIEUWE INSTROOM VAN TIJDELIJK WERKLOZEN IN VERHOUDING TOT DE TOTALE INSTROOM EN PERSONEN TIJDENS DE FINANCIËLE CRISIS VAN 2008

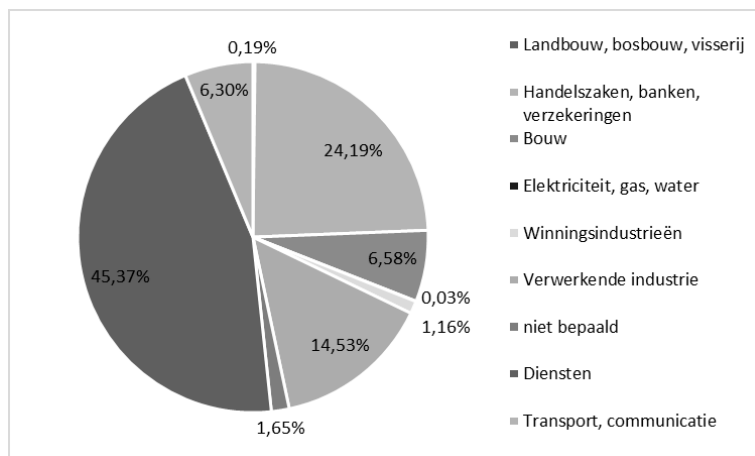
GRAFIEK 32: EVOLUTIE VAN DE NIEUWE INSTROOM VAN TIJDELIJK WERKLOZEN IN VERHOUDING TOT DE TOTALE INSTROOM EN PERSONEN TIJDENS DE GEZONDHEIDSCRISIS VAN 2020

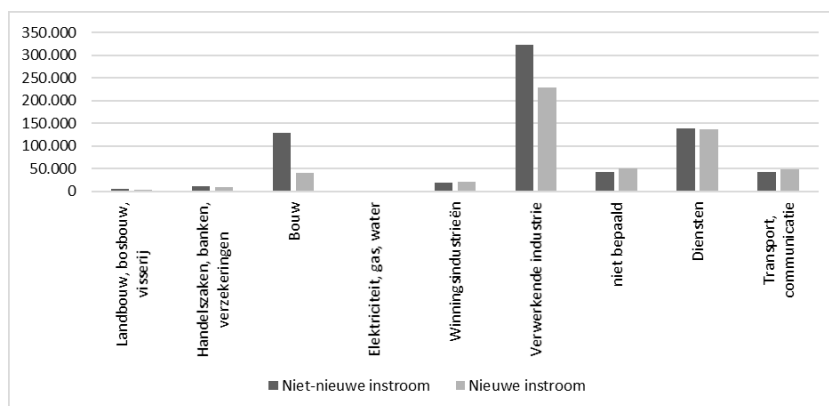
De volgende grafieken tonen ons meer in detail de sectoren van deze nieuwe instroom. We merken dat voor de financiële crisis van 2008 de sector van de verwerkende industrie en de dienstensector de twee sectoren met de grootste instroom zijn. Alleen de bouwsector heeft een kleiner percentage instroom dan het percentage tijdelijk werklozen. Tijdens de Covid-19-crisis is de trend helemaal anders: slechts drie sectoren hebben een groter percentage nieuwe instroom dan het totale aantal personen: de handelszaken, banken en verzekeringen, de dienstensector en het vervoer en de communicatie.

GRAFIEK 33: PERCENTAGE NIEUWE INSTROOM PER SECTOR TIJDENS DE FINANCIËLE CRISIS VAN 2008 (IN %)

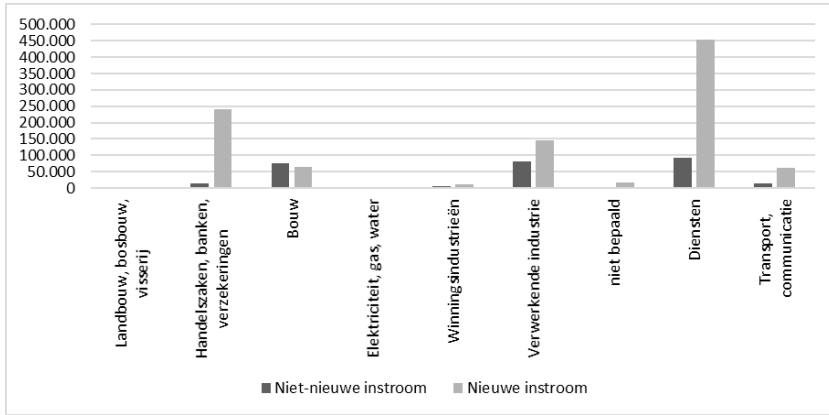

GRAFIEK 34: PERCENTAGE NIEUWE INSTROOM PER SECTOR TIJDENS DE GEZONDHEIDSCRISIS VAN 2020 (IN %)

Als we nu de nieuwe instroom en de niet-nieuwe instroom vergelijken, stellen we vast dat er tijdens de crisis van 2008 in bijna alle sectoren nieuwe instroom is, maar minder talrijk dan de instromers die al gebruikmaakten van tijdelijke werkloosheid. Terwijl tijdens de crisis van 2020, behalve in de bouwsector, de nieuwe instroom in de meerderheid is voor alle sectoren.

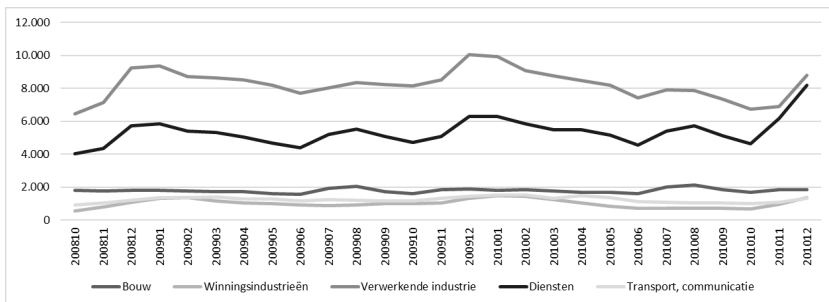
GRAFIEK 35: NIEUWE INSTROOM EN NIET-NIEUWE INSTROOM PER SECTOR TIJDENS DE FINANCIËLE CRISIS VAN 2008

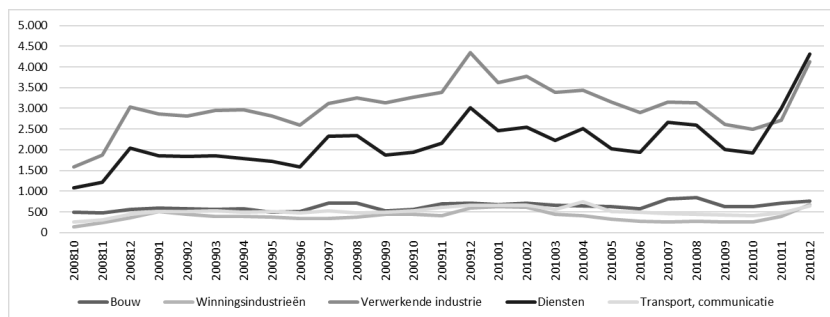
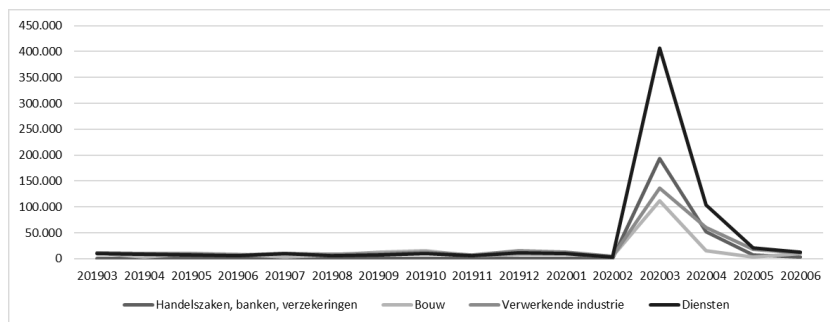
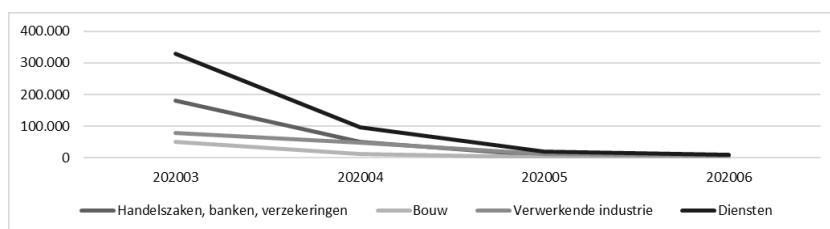
GRAFIEK 36: NIEUWE INSTROOM EN NIET-NIEUWE INSTROOM PER SECTOR TIJDENS DE GEZONDHEIDSCRISIS VAN 2020

We hebben de meest vertegenwoordigde sectoren genomen en de reden ‘slecht weer’ geschrapt om een representatiever beeld te krijgen van de gevolgen van de financiële crisis. De instroom is groter in de verwerkende industrie en de dienstensector. De grafiek van de nieuwe instroom volgt ongeveer dezelfde trend als die van de totale instroom. Wat de gezondheidscrisis betreft, merken we dat er veel instroom is in maart, ongeacht de sector, en dat het aantal sterk daalt na de piek van de crisis. Tijdens de coronacrisis werden dus veel meer mensen en/of bedrijven, die gewoonlijk gespaard blijven van de nood beroep te doen op tijdelijke werkloosheid, toch getroffen door een werkloosheidsperiode. Onder invloed van de versoepelingen nam deze groep wel meteen weer veel sneller af dan relatief gezien het geval was bij de voorgaande historische crisis.

GRAFIEK 37: EVOLUTIE VAN DE INSTROOM VAN TIJDELIJK WERKLOZEN PER SECTOR TIJDENS DE FINANCIËLE CRISIS VAN 2008

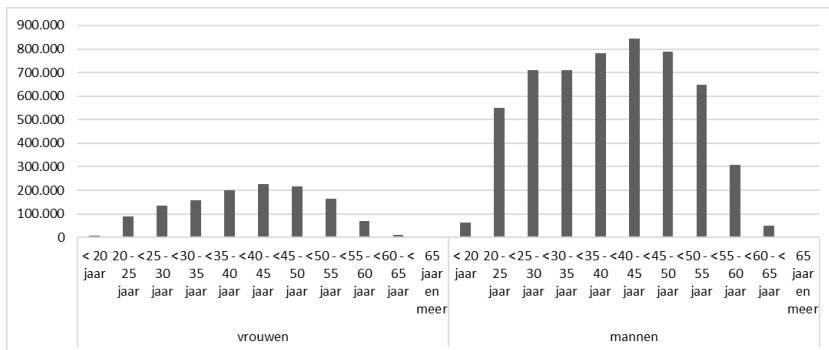

GRAFIEK 38: EVOLUTIE VAN DE NIEUWE INSTROOM VAN TIJDELIJK WERKLOZEN PER SECTOR TIJDENS DE FINANCIËLE CRISIS VAN 2008**GRAFIEK 39:** EVOLUTIE VAN DE INSTROOM VAN TIJDELIJK WERKLOZEN PER SECTOR TIJDENS DE GEZONDHEIDSCRISIS VAN 2020**GRAFIEK 40:** EVOLUTIE VAN DE NIEUWE INSTROOM VAN TIJDELIJK WERKLOZEN PER SECTOR TIJDENS DE GEZONDHEIDSCRISIS VAN 2020

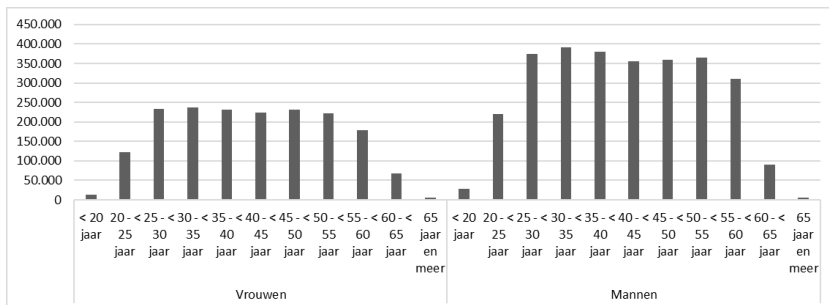
5.3. VERGELIJKING VAN DE VERSCHILLENDE PROFIELEN

Tijdens de financiële crisis van 2008 waren de sectoren die het zwaarst werden getroffen “mannelijke” sectoren (industrie en bouw). Het is dus niet verwonderlijk dat er meer mannen dan vrouwen door deze crisis werden getroffen. We merken echter geen significant verschil tussen de leeftijden. Tijdens de coronacrisis merken we iets minder verschil tussen het aantal mannen en vrouwen omdat deze crisis meer ‘gemengde’ sectoren betrof.

GRAFIEK 41: VERDELING VAN HET AANTAL PERSONEN VOLGENS GESLACHT EN LEEFTIJD TIJDENS DE FINANCIËLE CRISIS VAN 2008

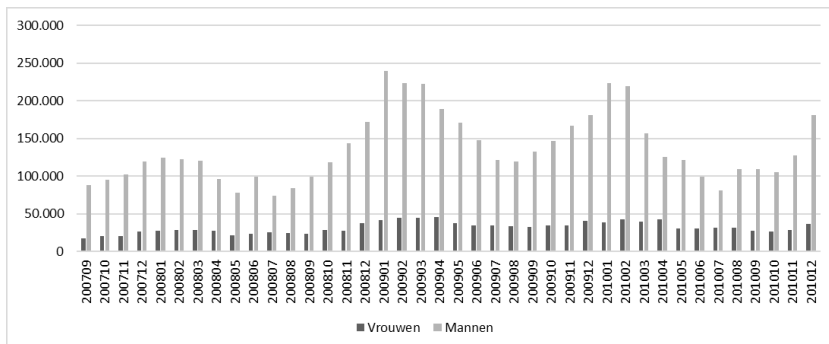

GRAFIEK 42: VERDELING VAN HET AANTAL PERSONEN VOLGENS GESLACHT EN LEEFTIJD TIJDENS DE GEZONDHEIDSCRISIS VAN 2020

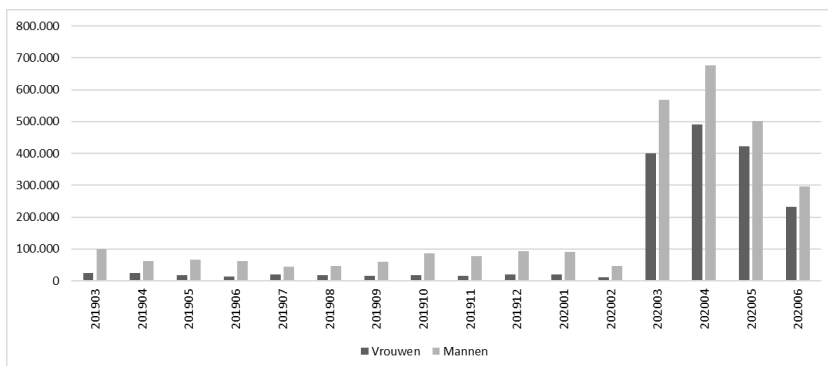
Tijdens de crisis van 2008 verliep het aantal mannen met tijdelijke werkloosheid eerder “in golven”, terwijl het aantal vrouwen relatief stabiel lijkt over de hele periode. Tijdens de crisis van 2020 zien we min of meer dezelfde trend voor de twee geslachten, er is geen duidelijk verschil.

GRAFIEK 43: EVOLUTIE VAN HET AANTAL MANNEN EN VROUWEN MET TIJDELIJKE WERKLOOSHEID PER MAAND TIJDENS DE FINANCIËLE CRISIS VAN 2008

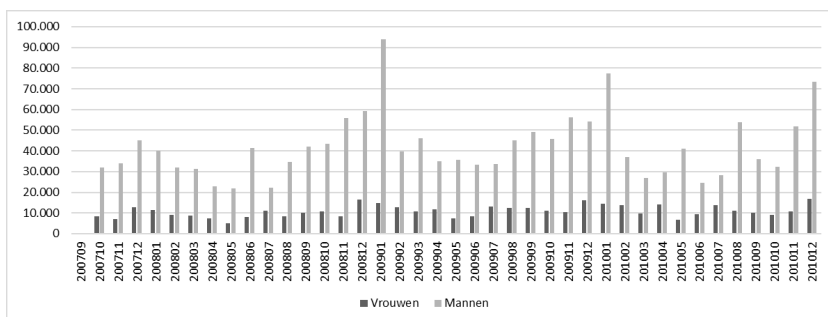

GRAFIEK 44: EVOLUTIE VAN HET AANTAL MANNEN EN VROUWEN MET TIJDELIJKE WERKLOOSHEID PER MAAND TIJDENS DE GEZONDHEIDSCRISIS VAN 2020

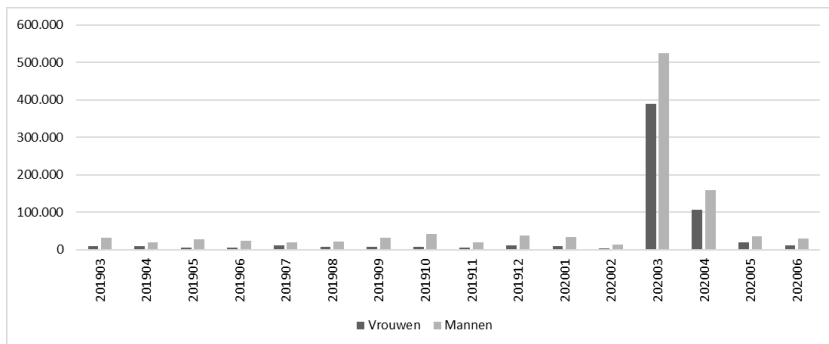

Wat de instroom van tijdelijk werklozen betreft, lijken de twee volgende grafieken sterk op de grafieken voor het totale aantal personen.

GRAFIEK 45: EVOLUTIE VAN DE INSTROOM VAN MANNEN EN VROUWEN MET TIJDELIJKE WERKLOOSHEID PER MAAND TIJDENS DE FINANCIËLE CRISIS VAN 2008

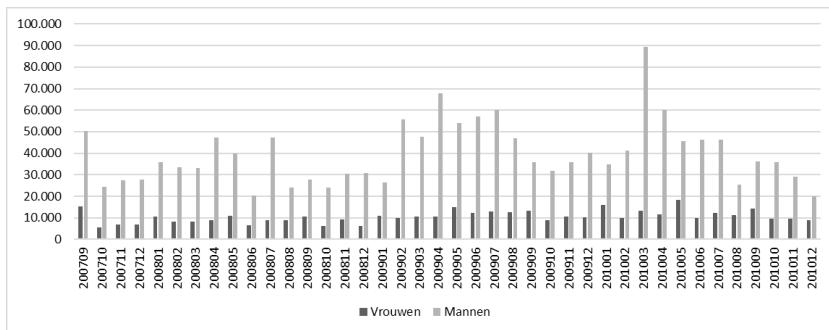

GRAFIEK 46: EVOLUTIE VAN DE INSTROOM VAN MANNEN EN VROUWEN MET TIJDELIJKE WERKLOOSHEID PER MAAND TIJDENS DE GEZONDHEIDSCRISIS VAN 2020

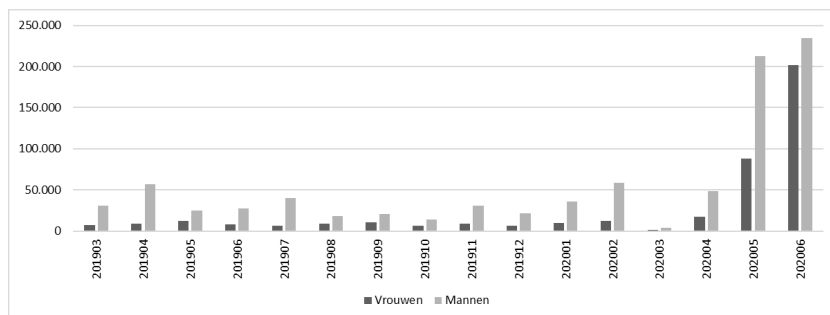

Wat de uitstroom betreft, zien we een piek bij de mannen in maart 2010 en een iets lagere piek in mei 2010 bij de vrouwen. Voor de COVID-19-crisis zien we een eerste uitstroompiek bij de mannen in mei 2020, die verder stijgt in juni. Bij de vrouwen stijgt de uitstroompiek minder snel, maar hij is er ook. Dit bevestigt de resultaten van hierboven die aantoonen dat vrouwen langer blijven steken in de werkloosheid dan mannen tijdens de coronacrisis (c.f. 3.2.2.).

GRAFIEK 47: EVOLUTIE VAN DE UITSTROOM VAN MANNEN EN VROUWEN MET TIJDELIJKE WERKLOOSHEID PER MAAND TIJDENS DE FINANCIËLE CRISIS VAN 2008

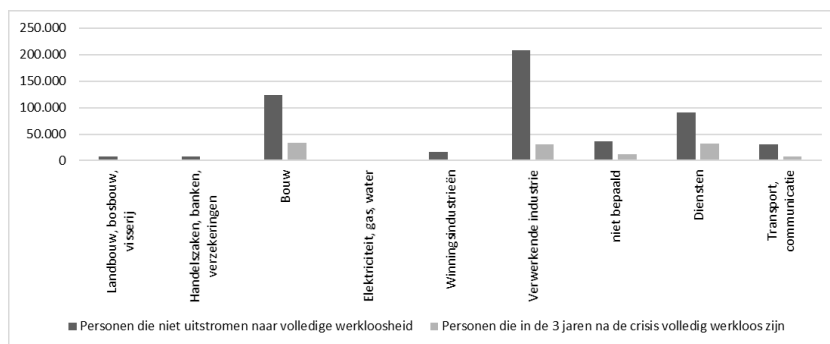
GRAFIEK 48: EVOLUTIE VAN DE UITSTROOM VAN MANNEN EN VROUWEN MET TIJDELIJKE WERKLOOSHEID PER MAAND TIJDENS DE GEZONDHEIDSCRISIS VAN 2020

5.4. VERGELIJKING OP HET NIVEAU VAN DE INSTROOM VAN VOLLEDIG WERKLOZEN

Tijdelijke werkloosheid is per definitie een statuut dat de betrokkenen uiteindelijk moeten verlaten. Het verlaten van de tijdelijke werkloosheid betekent niet noodzakelijk terugkeren naar het werk: sommige personen zijn uit de tijdelijke werkloosheid gestapt en zijn volledig werkloos. We gaan nu kijken naar de personen die binnen drie jaar na hun situatie van tijdelijke werkloosheid volledig werkloos zijn geworden. Deze vergelijking zal vooral een indicatief doel hebben en de aandacht vestigen op mogelijk gevoelige situaties in het geval van de crisis van 2020.

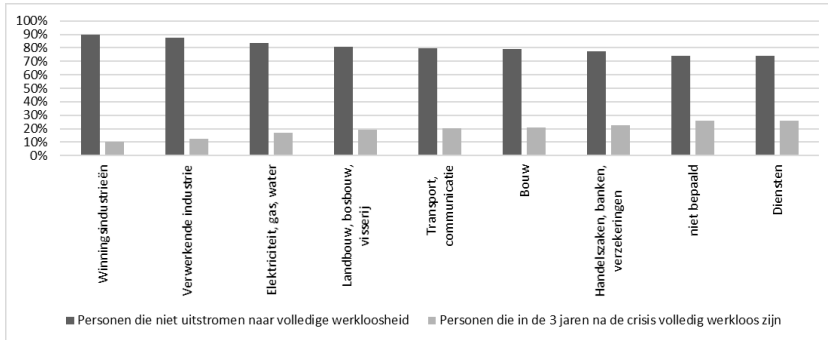
GRAFIEK 49: VERGELIJKING VAN HET AANTAL PERSONEN PER SECTOR DIE AL DAN NIET VOLLEDIG WERKLOOS WAREN IN DE DRIE JAREN DIE VOLGDEN OP DE CRISIS VAN 2008

Grafiek 49 toont gelukkig aan dat het merendeel van de personen die gebruikmaakten van tijdelijke werkloosheid tijdens de crisis van 2008, geen periode van volledige werkloosheid kenden in de drie jaren na deze crisis. Deze grafiek omvat echter verschillende contexten, aangezien de sectoren niet op dezelfde manier werden getroffen door deze crisis. Het is dus interessant om ze te vergelijken in termen van percentage van de personen die tijdelijk werkloos waren. Grafiek 50 toont de sectoren in stijgende volgorde van het percentage personen met volledige werkloosheid in de drie jaren. Uit deze grafiek blijkt dat, hoewel de dienstensector niet het meest te lijden

heeft onder situaties van tijdelijke werkloosheid, dit de sector is met het grootste percentage personen die daarna volledig werkloos zijn.

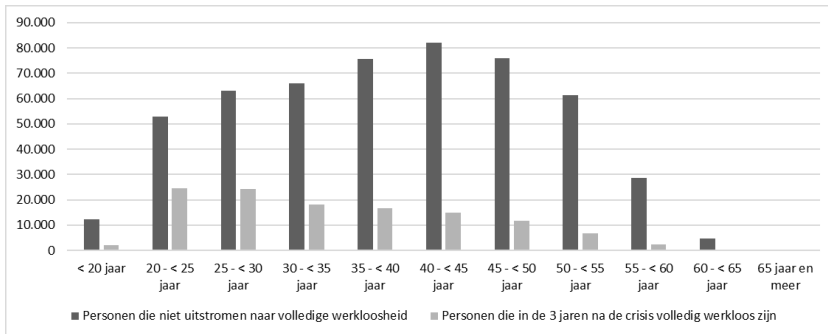
GRAFIEK 50: PERCENTAGE PER SECTOR VAN HET AANTAL PERSONEN PER SECTOR DIE AL DAN NIET VOLLEDIG WERKLOOS WAREN IN DE DRIE JAREN DIE VOLGDEN OP DE CRISIS 2008 (IN %)

De terugval is nog niet groot genoeg voor de crisis van 2020, de grafiek is nog niet veelzeggend genoeg om echt over de feiten te kunnen spreken. Maar we vestigen de aandacht op het feit dat de dienstensector, die de meest vertegenwoordigde sector was tijdens de crisis van 2008, opnieuw de grootste percentages uitstroom naar volledige werkloosheid kent voor de crisis van 2020 (zie deel 4). Bovendien ligt het aandeel en aantal tijdelijk werklozen uit de dienstensector in de huidige coronacrisis veel hoger dan het geval was ten tijde van de bankencrisis.

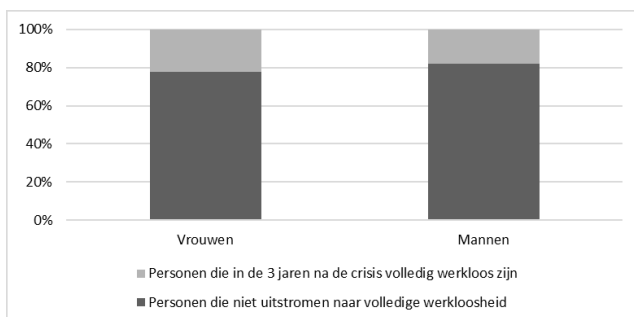
We zien dat tijdens de financiële crisis van 2008, met uitzondering van de personen jonger dan 20 jaar, het aantal en het aandeel personen die zich in de drie jaren na de crisis in een situatie van volledige werkloosheid bevinden, daalt met de leeftijd: 29% van de jongeren (< 25 jaar) wordt in de drie jaren na de crisis volledig werkloos. Bij de 25-54 jarigen is dit slechts 18% en voor de 55-plussers slechts 8%.

GRAFIEK 51: AANTAL PERSONEN PER LEEFTIJD DIE AL DAN NIET VOLLEDIG WERKLOOS WAREN IN DE DRIE JAREN DIE VOLGDEN OP DE CRISIS VAN 2008

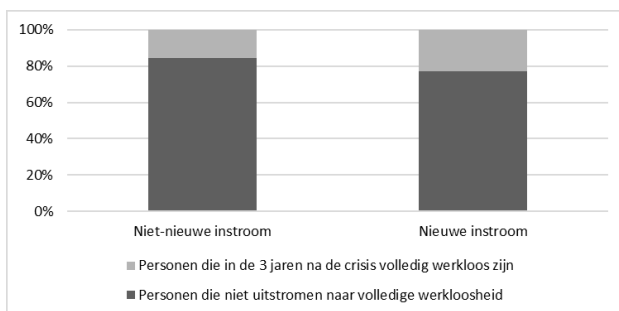
Vervolgens vestigen we de aandacht op het feit dat tijdens de crisis van 2008 het percentage vrouwen die in de drie jaren na hun tijdelijke werkloosheid volledig werkloos werden, hoger is dan het percentage mannen, respectievelijk 22,1% en 18,0%.

GRAFIEK 52: PERCENTAGE MANNEN EN VROUWEN DIE AL DAN NIET VOLLEDIG WERKLOOS WAREN IN DE DRIE JAREN DIE VOLGDEN OP DE CRISIS VAN 2008

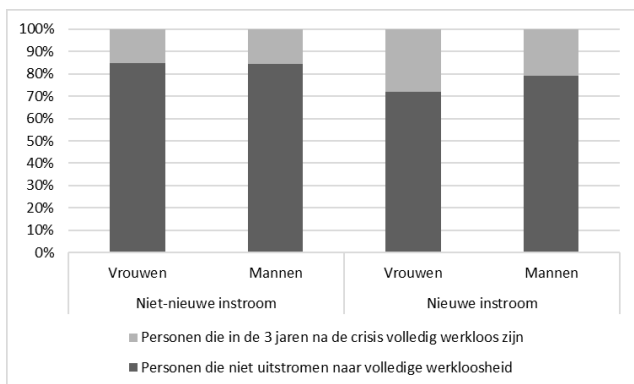

De proportie nieuwe instroom (zie Grafiek 53) die volledige werkloosheid kende na een eerste situatie van tijdelijke werkloosheid is groter dan het percentage personen die al gebruik hadden gemaakt van tijdelijke werkloosheid. Dit is een indicatieve situatie, want tijdens de crisis van 2020 is het percentage nieuwe instroom groter dan tijdens de crisis van 2008. Bovendien moet de aandacht worden gevestigd op het feit dat de vrouwelijke nieuwe instromers in de tijdelijk werkloosheid na de crisis van 2008 de bevolkingsgroep is die het meest getroffen wordt door volledige werkloosheid.

GRAFIEK 53: PERCENTAGE NIET-NIEUWE INSTROOM EN NIEUWE INSTROOM DIE AL DAN NIET VOLLEDIG WERKLOOS WAS IN DE DRIE JAREN NA DE CRISIS VAN 2008

GRAFIEK 54: PERCENTAGE NIET-NIEUWE INSTROOM EN NIEUWE INSTROOM PER GESLACHT DIE AL DAN NIET VOLLEDIG WERKLOOS WAS IN DE DRIE JAREN NA DE CRISIS VAN 2008

Het lijkt er bijgevolg op dat bepaalde groepen die werden geïdentificeerd als zwaarder getroffen door de crisis van 2020 dan die van 2008, tijdens de bankencrisis gevoeliger waren voor een uitstroom van tijdelijke naar volledige werkloosheid. Uiteraard is omwille van de verschillende aard van de twee crisissen enige voorzichtigheid geboden om op basis van deze bevindingen conclusies te trekken betreffende de coronacrisis.

Ten slotte wijzen wij er graag nog op dat de piek van de volledige werkloosheid naar aanleiding van de bankencrisis pas bereikt werd in januari 2010. Voor deze referentemaand telden we 475.353 betalingen aan uitkeringsgerechtigde volledig werklozen. Het feit dat deze piek een jaar na de piek van de tijdelijke werkloosheid lag, laat zich uiteraard verklaren vanuit de verhouding tussen beide stelsels. Zoals gezien vervult ook tijdens deze coronacrisis de tijdelijke werkloosheid haar bufferrol. Ook al lijkt de historische piek van de tijdelijke werkloosheid op dit moment achter de rug, kunnen we er van uitgaan dat de reële impact van de coronacrisis op de volledige werkloosheid zich slechts in een latere fase duidelijker zal laten observeren.

6. CONCLUSIE

In deze studie hebben we de eerste resultaten voorgelegd betreffende de impact van de COVID-19-pandemie op de werkloosheid in België. In de eerste maanden zien we voornamelijk de directe gevolgen van de maatregelen die werden opgelegd in verband met de volksgezondheid. Door de verplichte sluiting van bedrijven worden er een nooit eerder gezien aantal werknemers in de tijdelijke werkloosheid geplaatst. In de maanden maart tot en met juni wordt er aan bijna 1,23 miljoen werknemers een uitkering tijdelijke werkloosheid uitbetaald. Met het opheffen van de maatregelen en het heropstarten van de activiteiten – wat niet voor elke sector op hetzelfde moment plaatsvond – wordt echter zichtbaar dat de gevolgen verder zullen doorwerken, ook nadat de maatregelen zijn versoepeld. In juni is het aantal tijdelijk werklozen meer dan gehalveerd ten opzichte van de piek van april, maar toch blijven er nog altijd 529.469 personen in de tijdelijke werkloosheid. Verder is er ook een dalende trend betreffende het aantal personen die 13 of meer dagen tijdelijk werkloos zijn. Voornamelijk binnen de dienstensector zijn er zwaar getroffen sectoren zoals de ‘Horeca’ en ‘vervoer en

verkeer' (waartoe o.a. de luchtvaartsector behoort) waar personen langer in (bijna) volledige tijdelijke werkloosheid blijven. Algemeen merken we dat de terugkeer van de economische activiteit naar de volle capaciteit geleidelijk verloopt, zowel door de beperkingen als gevolg van de maatregelen die nog altijd actief zijn als door de schok die de economie heeft ontgeld.

Dit blijkt ook uit de sectorale verschillen. De bouwnijverheid – die vaker in aanraking komt met tijdelijke werkloosheid – was de eerste sector om herop te starten. In juni is er echter wel weer een verhoogde instroom in de tijdelijke werkloosheid.

De handel- en dienstensector in het algemeen laten de laatste maanden een lage instroom en een hogere uitstroom optekenen. Daarbij moeten we wel opmerken dat er voor de dienstensector een verhoogde doorstroom is naar volledige werkloosheid van werknemers die na de onderbreking niet kunnen terugkeren naar hun job.

Bij de industrie, die ook zwaar was getroffen tijdens de bankencrisis, stromen er minder tijdelijk werklozen uit en blijft de instroom ook hoger liggen dan bij de andere sectoren. Voornamelijk de auto- en metaalindustrie hebben een lage uitstroom. Dit zijn subsectoren die een internationale waardeketen hebben en waarvan de productie vraagafhankelijk is. Hier tonen zich dan ook reeds deels de gevolgen van de ruimere internationale context waarbinnen ook deze crisis zich afspeelt.

In de eerste maanden van de coronacrisis zijn de gevolgen voor de volledige werkloosheid nog beperkt. De tijdelijke werkloosheid vormt een buffer die voorlopig nog goed stand houdt. De doorstroom van tijdelijke naar volledige werkloosheid blijft relatief gezien stabiel ten opzichte van de maanden voorafgaand aan de crisis. Het aantal jongeren in de beroepsinschakelingsstijd stijgt echter. Als de economische crisis blijft aanhouden en deze groep jongeren geen job vindt, zullen ze op termijn in principe hun recht op een inschakelingsuitkering opnemen en zodoende instromen in de vergoede volledige werkloosheid. Wanneer we vergelijken met de interactie tussen tijdelijke en volledige werkloosheid in de bankencrisis, zien we dat een aantal groepen die sterker vertenwoordigd waren in de tijdelijke werkloosheid ten tijde van de coronacrisis (personen uit de dienstensector, vrouwen en personen die niet eerder met tijdelijke werkloosheid in aanraking kwamen) ten tijde van de bankencrisis relatief gezien vaker doorstromden van tijdelijke naar volledige werkloosheid. Die groepen lopen mogelijks het risico ook in de coronacrisis sterker geraakt te worden. De crisissen zijn echter van een verschillende aard en een veralgemening van deze bevindingen is voorbarig. Hoewel er geen economische problemen aan de grond van deze crisis liggen, heeft het economische weefsel toch beschadiging opgelopen door de lockdown. Het economische herstel zal blijken in de maanden die volgen. In september zal het systeem van tijdelijke werkloosheid omwille van overmacht door het coronavirus worden aangepast. De vraag is naar waar de werknemers die nog steeds beroep doen op dit tijdelijke stelsel zullen uitstromen: kunnen ze terug aan het werk, doen ze beroep op een andere vorm van de tijdelijke werkloosheid of stromen ze toch door naar de volledige werkloosheid? Gaan er meer bedrijven de deuren moeten sluiten? Of kan de tijdelijke werkloosheid door zijn bufferfunctie de bedrijven voldoende ademruimte geven voor het herstel van hun activiteiten?

Het verdere verloop van deze crisis zal niet alleen afhangen van de mate waarin de verhoopte economische heropleving in de laatste maanden van 2020 plaatsvindt, maar ook van de verdere evolutie van de pandemie die aan de grondslag van alle sanitaire maatregelen ligt. Het politieke discours laat uitschijnen dat een tweede lockdown economisch onwenselijk is en in het licht van de ondertussen aan het licht gekomen informatie over de ziekte hoogstwaarschijnlijk kan worden vermeden, ondanks eventuele opflakkingen. Niettegenstaande kunnen bedrijven toch nog getroffen worden door besmettingen en/of quarantaine, waardoor hun activiteiten moeten worden gestaakt. Met deze onzekerheden in het vooruitzicht, blijft de monitoring van de impact van de pandemie op de werkloosheidcijfers noodzakelijk.

BIJLAGE

	Bouw- nijverheid	Diensten	Handel, banken en verzekeringen	Industrie	Andere	Onbekend	Totaal aantal personen
Diensverlening aan ondernemingen/ Verhuur van goederen	3.264	816.230					819.494
Groothandel/Recuperatie/ Tussenpersonen in de handel/ Kleinhandel		5.231	662.584				667.815
Bouwnijverheid	369.883						369.883
Maaltijden-, dranken- en logiesverstrekkende bedrijven		312.517					312.517
Vervoer en verkeer		23.189			189.201		212.390
Overige maatschappelijke dienstverlenende instellingen		180.891					180.891
Overige diensten		139.287					139.287
Vervaardiging van producten uit metaal				99.412			99.412
Automobielbouw/Fabricage van auto-onderdelen/ Transportmiddelenfabrieken				96.332			96.332
Voedingsmiddelenindustrie/ Drankbereiding				86.648			86.648
Machinedbouw				56.276			56.276
Volkgezondheid en diergeneeskunde		54.371					54.371

Winning en voorbereiding van ertsen/Vervaardiging en eerste verwerking van metalen						50.408	44		50.452
Textielnijverheid						45.429			45.429
Reparatie van gebruiksgoederen en voertuigen				3.167	33.274	4.520			40.961
Onderwijs				37.867					37.867
Bank- en kredietwezen/ Verzekeringswezen (excl. soc. verzekering)					37.863				37.863
Onbekend								37.201	37.201
Houtindustrie/Fabrieken van houten meubelen						34.091			34.091
Bureaumachinefabrieken/ Fabrieken van machines voor informatieverwerking/ Elektrotechnische industrie						28.182			28.182
Grafische nijverheid en uitgeverijen				8.767		19.081			27.848
Vervaardiging van producten uit niet-metaalhoudende delfstoffen (excl. glas)						27.000			27.000
Plasticverwerkende industrie						26.529			26.529
Chemische industrie/Kunstmatige en synthetische garen- en vezelfabrieken						21.075			21.075
Fijnmechanische en optische industrie						18.218			18.218
Glasindustrie						14.897			14.897
Papier- en papierwarenindustrie						12.801			12.801

Kledingnijverheid				6.983				6.983			6.983
Landbouw en jacht								6.068			6.068
Rubberindustrie				3.450							3.450
Ledernijverheid				3.356							3.356
Winning van niet-metaalhoudende en niet-energetische delstoffen; veenderijen								3.114			3.114
Overige be- en verwerkende industrie				3.106							3.106
Diamantbedrijf				1.492							1.492
Algemeen overheidsbestuur, defensie, wettelijke sociale verzekering			1.306								1.306
Havenarbeiders								794			794
Winning en vervaardiging van splijt- en kweekstoffen/Prod. en distributie van elektriciteit, gas, stoom en warm water				107				565			672
Bosbouw en bosontginning								637			637
Schoolverlaters/Onvoldoende omschreven activiteiten			497								497
Tabaksnijverheid										373	373
Schoennijverheid				310							310
Visserij								113			113
Cokesovenbedrijven/Aardolie- en aardgaswinning/Aardolie- en aardgaswinning/Aardolie- en aardgaswinning				35				4			39

INHOUDSTAFEL

DE IMPACT VAN DE COVID-19-PANDEMIE OP DE WERKLOOSHEID: EERSTE RESULTATEN

1.	TIJDELIJKE REGLEMENTAIRE WIJZIGINGEN OMWILLE VAN DE COVID-19-PANDEMIE	68
1.1.	MAATREGELEN BETREFFENDE DE TIJDELIJKE WERKLOOSHEID GENOMEN IN HET KADER VAN DE CORONACRISIS	68
1.2.	MAATREGELEN BETREFFENDE DE VOLLEDIGE WERKLOOSHEID GENOMEN IN HET KADER VAN DE CORONACRISIS	69
2.	WERKWIJZE	69
3.	TIJDELIJKE WERKLOOSHEID OMWILLE VAN OVERMACHT DOOR DE CORONAPANDEMIE	70
3.1.	TIJDELIJKE WERKLOOSHEID PER SECTOR	72
3.2.	PROFIELKENMERKEN TIJDELIJK WERKLOZEN OMWILLE VAN OVERMACHT DOOR HET CORONAVIRUS	78
3.3.	TUSSENTIJDSE CONCLUSIE	82
4.	EVOLUTIE VOLLEDIGE WERKLOOSHEID	83
5.	VERGELIJKING VAN DE FINANCIELE CRISIS VAN 2008 MET DE CORONACRISIS	87
5.1.	TIJDLIJN VAN DE TWEE CRISSEN	88
5.2.	VERGELIJKING VAN DE VERSCHILLENDE SECTOREN	90
5.3.	VERGELIJKING VAN DE VERSCHILLENDE PROFIELEN	97
5.4.	VERGELIJKING OP HET NIVEAU VAN DE INSTROOM VAN VOLLEDIG WERKLOZEN	101
6.	CONCLUSIE	104
	BIJLAGE	107